

ГРИГОРІЙ КИТАСТІЙ

Вставай,
наш народ!

ТВОРИ ДЛЯ
КАПЕЛИ
БАНДУРИСТІВ
ХОРИ
СОЛОСПІВИ

«МУЗИЧНА УКРАЇНА»

ГРИГОРІЙ КИТАСТІЙ

**Вставай,
наряде!**

**ТВОРИ ДЛЯ
КАПЕЛИ
БАНДУРИСТІВ
ХОРИ
СОЛОСПІВИ**

«Музична Україна»

*Видання здійснено коштом
Фундації імені Івана Багряного*

Портрет Г. Китастого
у виконанні І. Багрянного. Олівець.
Турка, 1 травня 1944 р.¹

Немов ластівки, що летять на рідну землю, повертаються в Україну твори тих поетів, письменників, композиторів, яких у роки Другої світової війни та сталінського лихоліття доля закинула на далекі береги. Відстоюючи ідею самобутності українського народу, не приховуючи своїх патріотичних почуттів, вони стояли на заваді тим, хто прагнув стерти «грані» між народами великої наддержави — СРСР. Тому їх, як і тисячі українських хлопців та дівчат, силоміць вивезених на роботу до фашистської Німеччини, котрі під страхом смерті не поверталися додому,

¹ Зі слів дружини Г. Китастого Галини, цей портрет був намальований Іваном Павловичем Багрянним на шматку обгортого паперу під час його першої зустрічі з Г. Китастим 1 травня 1944 р. Г. Китастий склав малюнок навпіл і зберігав його в такому вигляді. Через кілька місяців друзі знову зустрілися. Розгорнувши малюнок, вони побачили, що зображення голови відбилосся внизу аркуша. Тоді І. Багрянний трохи підретушував відбиток, підрівняв краї аркуша і праворуч внизу зробив напис: «Був один Гриць і стало два. Підождемо рік — буде три.»

² У матеріалах про життя і творчість Г. Китастого, що увійшли до збірки, збережено написання деяких слів, прийняте в українській діаспорі. — *Рег.*

записали в зрадники, поставили в один ряд з тими, хто, продавшись ворогові, повернув рушницю проти свого народу, і тим самим назавжди викреслили з пам'яті прийдешніх поколінь.

Та час поставив усе на свої місця. Україна здобула незалежність, і люди дістали змогу дізнатися імена митців, які, опинившись на чужині, не зрадили українському народові. Своім мистецтвом вони всіляко підтримували дух і гідність земляків у роки війни та в еміграції, не давали забути їм і їхнім дітям, хто вони є. Це знайомство стало можливим значною мірою завдяки старанням української діаспори в США і Канаді.

Збірка «Вставай, народе!», видана на кошти Фондації ім. Івана Багряного (США), відкриває невідому донині сторінку літопису музичного життя української діаспори — вокально-хорову творчість видатного діяча української музичної культури, композитора, художнього керівника Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка Григорія Трохимовича Китастого. Його ім'я добре знали в Україні в 30-ті й на початку 40-х років. Повоєнні покоління, на жаль, нічого не чули про творчий і громадський подвиг Капелі, її керівника в роки війни та про величезну концертно-популярізаторську роботу в еміграції.

Народився Григорій Трохимович Китастий 17 січня 1907 року в місті Кобеляки на Полтавщині у селянській співучій родині, що вела свій родовід з «козацького стану». Ще з молодих років він цікавився мистецтвом і був учасником різних гуртків: музичного, драматичного та співочого. На двадцятому році життя Г. Китастий вступив до Полтавського музичного технікуму на вокально-хоровий відділ. Нелегко було вчитися і заробляти собі на хліб. У своїй «Автобіографії» він з вдячністю згадує директора технікуму, керівника Полтавської хорової капелі Федора Попадича, котрий, очевидно, помітивши неабиякий хист свого учня, приділяв йому особливу увагу, піклувався й про поліпшення умов його життя.

У 1930 році по закінченні музичного технікуму Г. Китастий вступив до Київського музично-драматичного інституту ім. Миколи Лисенка. Навчаючись на диригентсько-капельмейстерському факультеті, він оволодів технікою гри на скрипці і корнеті, та найбільше часу присвячував бандурі. Після закінчення курсу навчання на хормейстерському факультеті, у 1933 році Г. Китастий за порадою теоретика Г. Любомирського переходить на композиторський факультет. Про цей період свого життя він писав так: «Моїм великим щастям було, що мене прийняли тоді хористом до Київської Опери. З одного боку, така праця давала мені можливість вивчати оперовий репертуар і взагалі театральну специфіку, а з другого боку — це дало мені певну матеріальну базу для прожиття і

в якійсь мірі можливість допомогти батькам, що опинилися в біді. Це були роки загального голоду на Україні»³

Під час навчання Г. Китастий доволі часто виступав як бандурист у складі агіткультбригад. Тоді ж він познайомився з бандуристами Київської капелі, з якою спочатку час від часу виступав у концертах, а пізніше, у 1934 році, став дійсним її членом. У 1935 році Полтавська і Київська Капелі об'єдналися в одну — державну Зразкову Капелю бандуристів України. В ній Г. Китастий спершу був концертмейстером, а пізніше — заступником мистецького керівника.

З початком Другої світової війни Капелю не включили до списку художніх колективів, які підлягали негайній евакуації, натомість вона була розформована. Молодших за віком призвали до діючих бойових з'єднань, а старших — на копання протитанкових ровів навколо Києва. З тих, що пішли на фронт, багато загинуло, дехто потрапив у полон, серед них був і Григорій Китастий. З полону йому пощастило втекти і повернутися у Київ. В окупованому німцями місті він розшукав 16 артистів і з ними утворив нову Капелю, давши їй ім'я Тараса Шевченка. Після довгого чекання на початку 1942 року німецька влада дозволила двотижневий гастролі Капелі по селах Київщини. Концерти мали шалений успіх, і це окриляло артистів. Весною Капеля виїхала у концертну подорож по Волині і Галичині, з якої колектив було відізнано до Києва і невдовзі, у вересні 1942 року, під виглядом гастролей вивезено до Райху.

Два місяці артисти провели у таборі остарбайтерів (робітників зі сходу) Шупен 43 в Гамбурзі. Працювали у клепальному цеху, виготовляючи якісь деталі для підводних човнів. У святкові дні давали концерти для робітників табору. Завдяки втручання редактора газети для остарбайтерів «Українець» Андрієві Луцеву Капелю вдалося вирвати з табору. Наприкінці листопаду надійшло повідомлення з Берліну про переведення колективу на концертну роботу. Залишаючись в статусі остарбайтерів протягом усієї війни, капеляни постійно роз'їжджали по німецьких містах, де було найбільше українських робітників, доводилося виступати і перед інтернаціональними аудиторіями. І скрізь їх виступи проходили з тріумфом. А для українців ці концерти були немов ковток свіжого повітря, давали сили вижити і надію побачити рідну землю.

У 1943-1944 роках Капеля дев'ять місяців перебувала на гастролях в Галичині. Спершу зупинилася у Львові, а пізніше, в 1944 році, переїхала до маленького гірського міста Турка, що було розташоване поблизу залізниці Львів—Ужгород. Там капеляни зустріли поета Івана Багряного. Г. Китастий подружив з ним, і ця дружба й творча співпраця тривали до останніх днів життя Івана Багряного (1963 р.). В Турці поет написав кілька патріотичних бойових віршів, які окрилив Г. Китастий. Вони одразу увійшли до репертуару Капелі, з яким вона виступала в селах, містах Західної України та в лісах перед вояками Української Повстанської Армії (УПА).

Після закінчення війни музиканти Капелі опинилися в таборі переміщених осіб. Г. Китастий невтомно працював над концертними програмами Капелі, виступи якої користувалися непересічним успіхом у таборах ДП у Західній Європі. В 1949 році Капеля залишила

Європу, і артисти поселилися в Детройті (США). Мистецький колектив побував з концертами у багатьох великих містах США, Канади, Західної Європи та Австралії. Г. Китастий зробив сотні обробок та перекладень народних пісень для бандури та фортепіано, невтомно працював над створенням власних оригінальних творів різних за характером і тематичною спрямованістю. Він написав чимало хорової, в тому числі й релігійної музики, солоспівів у супроводі фортепіано, бандури, а також інструментальних творів. Для пісень та хорів Г. Китастий брав переважно вірші поетів української діаспори, а найбільше — Івана Багряного. Пробував він свої сили і в літературі.

Г. Китастий разом зі своєю Капелею активно пропагували бандуру серед молоді української діаспори. Завдяки їх невтомній праці за межами України, на всіх континентах почали діяти ансамблі, капелі та гуртки молодих бандуристів. Упродовж багатьох років Г. Китастий їздив на курси бандуристів США, Канади, щоб передати свої знання й любов до бандури молодим поколінням.

Г. Китастий жив у Детройті, пізніше короткий час у Каліфорнії, в 1964 році переїхав до Чикаго, де очолив перший ансамбль бандуристів Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ). Наприкінці 1967 року він переїхав до Клівленду і звідти автомобілем їздив у Детройт на проби (репетиції) Капелі Бандуристів.

Інтереси митця не обмежувалися мистецтвом. Він був активним у суспільному та політичному житті української громади в діаспорі, з задоволенням грав у шахи. На честь 70-річчя Григорія Китастого осередок Української Революційної Демократичної Партії (УРДП), членом якої він був, привітав його виданням «Збірника на пошану Григорія Китастого». Книга вийшла у 1980 році коштом Фондації ім. Івана Багряного й містить розвідки, статті, рецензії, спогади, а також вірші, присвячені ювілярові, та деякі його твори.

У 1984 році Григорій Китастий, завжди повний енергії й життя, несподівано захворів і невдовзі, 6 квітня, помер від раку. Похований він на українському православному кладовищі, побіч церкви-пам'ятника в Баунд-Бруці, в штаті Нью-Джерсі (США).

Збірник «Вставай, народе!» — це перша в Україні публікація творів Григорія Китастого, написаних у різні роки. Більшість з них входила до концертних програм Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка. Видання вміщує три розділи: хорові твори для чоловічої капелі бандуристів та мішаних хорів у супроводі ансамблю бандур; вокальні твори у супроводі бандури або фортепіано; солоспівів у супроводі фортепіано. У збірці подаються короткі біографічні дані про окремих авторів слів. Пропонуємо також деякі матеріали про життєвий і творчий шлях Г. Китастого та діяльність Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, а саме: «Промову на святі 60-ліття Григорія Китастого» відомого письменника Уласа Самчука, уривки з «Автобіографії» Г. Китастого та інші матеріали, які дадуть більш повне уявлення про творчий подвиг, що здійснили в роки війни артисти і художній керівник Капелі Г. Китастий.

Олексій Коновал

³Григорій Китастий. Автобіографія / Збірник на пошану Григорія Китастого у 70-річчя з дня народження. Нью-Йорк, 1980. С. 15.

Твори для чоловічої капели бандуристів
та мішаного хору в супроводі ансамблю бандур

ВСТАВАЙ, НАРОДЕ!*

Слова І. Багряного

Tempo di marcia

The musical score is arranged in four systems. The first system contains the vocal parts: Tenor (Т.) and Bass (Б.). The lyrics are: "Вста_вай, вста_вай, на_шахт, в'яз_". The second system contains the instrumental parts for the bandura ensemble: I, II, III, and Bass (Бас). The tempo is marked "Tempo di marcia" and the dynamics are marked "f". The score includes triplets and other musical notations.

* Хор «Вставай, народе!» вперше вийшов у світ окремою листівкою 1950 р. в м. Новий Ульм (Німеччина) з художнім оформленням І. Багряного, яке використано на обкладинці цієї збірки.

- ро-де, з руїн вста-вай!
 - ниць і галер в мо-рях

Вставай, вста-вай,
 ка-там на страх

на-ро-де, з руїн вста-
 ми йдемо в громах, ми

- вай, з ру-їн
 йдем до суд-

і по-жа-рищ!
 но-го бо-ю, -

За кров ді-тей, за

за кров ді-тей і за
 си-ни Ма-зе-пи-ми

кров ді - тей, за край вста вай, вста вай, вста
не - ба й вод: селя нин, шах

свій ро - зі - п'я - тий
ли - ца - рі

1

1

- вай!

1

1 3 3

3 3

3 3

1 2

f *ff*

З глибо - ких - тар і пі - лот.

1 2

ff

ff

T. **f**
 Від Сур - ма Бу - ха сур -

B. **f**

Тенор соло

f
 Від Со - ло - вок і пек - ла Ко - ли - ми.
 Сур - ма сур - мить, пра - по - ри ма - йо - рять.

- ри, від Бу - ха - ри і пек - ла Ко - ли - ми,
 - мить, сур - ма сур мить, пра - по - ри ма - йо - рять,

Ко - ли - ма - йо -

Гей, по-вер-тай-тись, со-ко-ли, до-до-му з ме-
 Пра-по-ри прав-ди, пра-по-ри кли-чуть впе-

Гей, по-вер-тай-тись, со-ко-
 пра-по-ри прав-ди кли-чуть впе-

- ми. гей, по-вер-тай-тись,
 - рять пра-по-ри прав-ди,

- чем.
 - ред. Гей, по-вер-тай-тись з да-ле-ких кра-
 Кле-ко-че сер-це, як гор-дий о-

- ли, з вогнем, ме-чем. Гей, по-вер-тай-тись з да-ле-ких кра-
 - ред, вперед, впе-ред. Кле-ко-че сер-це, як гор-дий о-

- їв, за дім, за край вста вай до
 - рел. За честь, за кров, за во лю

- їв, к плечу пле чем, за дім, за край ста вай до
 - рел, вперед, пле ред, за честь, за кров, за во лю

бра та брат! - род.
 йде на

бра та брат!
 йде на - род.

МАРШ «УКРАЇНА»

Слова І. Багряного

Tempo di marcia

Соло

mf

Чор ни_ми хма_ра_ми вкри_та ру_

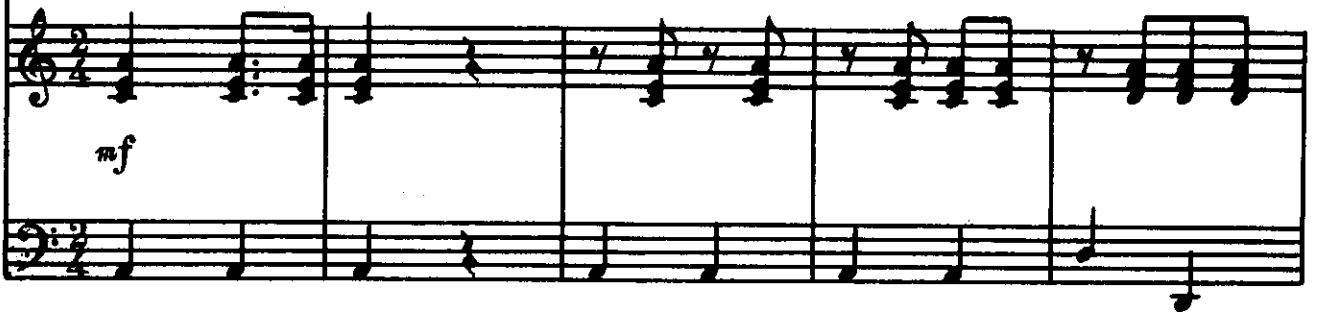
Tempo di marcia

I

mf

II

mf

ї на. Ві_тер на зга_ри_щах гріз_но гу_де. Як

ди - ка пус - те - ля, ле - жить У - кра - ї - на, — ту - жить дів -

The first system consists of a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The vocal line begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the notes. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes in the right hand and a simpler bass line in the left hand.

- чи - на і мес - ни - ка жде. Приспів

Т. Раз! Два! — До бо - ю! Не

Б.

The second system includes a vocal line, a tenor part (Т.), and a bass part (Б.), along with piano accompaniment. The vocal line continues from the first system. The tenor and bass parts enter with the lyrics "Раз! Два! — До бо - ю! Не". The piano accompaniment continues with a similar rhythmic pattern, marked with a forte (f) dynamic. The system concludes with a double bar line.

шко _ дуй со _ бо _ ю! Меч під _ не _ си і на від _ літ

Piano accompaniment for the first system, featuring chords and melodic lines in both hands.

бий! Бий до ос _ тан _ ньо _ ї крап _ лі й на _ бо _ ю.

Piano accompaniment for the second system, featuring chords and melodic lines in both hands.

Бий! За Віт_ чиз_ ну по_ ляж го_ ло_ во_ ю. За У_ кра_

_ і_ ну впе_ ред, впе_ ред, вперед! Бий, бий, бий!

Чорними хмарами вкрита руїна.
Вітер на згарищах грізно гуде.
Як дика пустеля, лежить Україна, —
Тужить дівчина і месника жде.

Приспів:

Раз, два! — До бою!
Не шкодуй собою!
Меч піднеси і навідіт бий!
Бий до останньої краплі й набою.
Бий! За Вітчизну поляж головою.
За Україну вперед! Бий!

Грізно реве неблаганна стихія.
Нас вже до ями на смерть привели.
Тільки ж не знали напасники злії,
Як умираючи, б'ються орли.

Приспів.

Немає нам, брате, другої дороги, —
Зійшлись біля ями шляхи і стежки.
Пробоем же, брате! До перемоги!
Порукою буде нам твердість руки.

Приспів.

За немовлята, за глуз, за руїни,
За матерів, за румовища хат

Вставай, Україно, могутня й єдина,
Від тихого Дону до синіх Карпат!

Приспів.

Слава незламним, хоробрим і гордим,
В кому кипить непокорена кров!
Нас убивали гвалтівників орди, —
Ми піднялись! І піднімемось знов.

Приспів.

З нами пройшли через тюрми й тортури,
Як приклад великий, як жертви за нас,
Великі звитяжці Мазепа й Петлюра,
Петро Дорошенко, Богдан і Тарас.

Приспів.

Онуки звитяжців, діти героїв —
Ми вірні наказам великих предтеч, —
Нас не зламали в нерівнім двобої
Ні тюрми, ні диби, ні зрада, ні меч.

Приспів.

Грім прогрімить... Вкриють трави руїни...
Розквітне калина — де я і мій брат...
Та то ж не калина — моя Україна
Від тихого Дону до синіх Карпат.

Приспів.

ПІСНЯ ПРО Ю. ТЮТЮННИКА

Слова І. Багряного

Tempo di marcia

The musical score is written for three parts: I (Violin), II (Viola), and Bass. It is in 2/4 time and G major. The tempo is marked 'Tempo di marcia' and the dynamics are 'mf'. The score consists of three measures. Part I (Violin) has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). Part II (Viola) has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The Bass part has a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The melody in all parts is a rhythmic march.

I *mf*

II *mf*

Бас *mf*

Б. *mf*

В гар - мат - нім ди - му роз - ко - ти - ли - ся

Г. *f*

Гей, гей!

Б. лу - ни і ви - хор сте - па - ми гу - де.

Під - няв - ся, як со - кіл, кружля - є Тю - тюн - ник — Тю - тюнник на
 Ки - їв і - де. Гей, гей,

This musical score is for a song in Ukrainian. It is written in G major (one sharp) and 2/4 time. The score consists of several systems. The first system includes a vocal line with lyrics, a grand piano accompaniment (piano), and a guitar accompaniment. The lyrics are: "Під - няв - ся, як со - кіл, кружля - є Тю - тюн - ник — Тю - тюнник на". The second system continues the piano and guitar accompaniment. The third system includes a vocal line with lyrics: "Ки - їв і - де. Гей, гей,". The piano and guitar accompaniment continues through the fourth system. The score uses various musical notations including notes, rests, chords, and articulation marks.

гей, гей, гей, гей! Тютюнник на Ки_ів і_

- де. Тютюнник на Ки_ів і_ де.

2 Для закінчення

Тютюнник з Си бі - ру при - йде:

2 Для закінчення

В гарматнім диму розкотилися луни,
І вихор степами гуде.
Піднявся, як сокіл, кружляє Тютюнник —
Тютюнник на Київ іде.

Приспів:

Гей, гей... Тютюнник на Київ іде.

Напоїмо коні із синього Дону,
Самі нап'ємося з Дніпра.
У Києві ворог від жаху холоне,
Героїв чекає сестра.

Приспів:

Гей, гей... Героїв чекає сестра.

Тримайтесь, герої! За нас святий Юрій
У тяжкім нерівнім бою!
Послав нас до бою, гей, Симон Петлюра
Боротись за матір свою.

Приспів:

Гей, гей... Боротись за матір свою.

В нерівнім бою одгриміли гармати,
Підкови в степах прогули.
Героїв походу оплакала мати,
Що як грізний вихор пройшли.

Приспів:

Гей, гей... Що як грізний вихор пройшли.

Гей, прийде пора і година розплати
На ворога нагло впаде —
З мільйонами встане і в Київ карати
Тютюнник з Сибіру прийде.

Приспів:

Гей, гей... Тютюнник з Сибіру прийде.

МАРШ ПОЛЯГЛИХ

Слова І. Багряного

Tempo di marcia

The musical score is arranged in a system with five staves. The top staff (I) is for the first violin, starting with a *pp* dynamic and a *poco cresc.* instruction. The second and third staves (II) are for the piano, with the left hand starting *pp* and the right hand *poco cresc.*. The fourth staff (Бас) is for the bass, starting *pp*. The fifth staff (Т.) is for the tenor voice, and the sixth staff (Б.) is for the bass voice. The vocal parts enter in the second measure with the lyrics "За го - ре на - ро - ду, за". The piano accompaniment features a rhythmic pattern of eighth notes in the left hand and chords in the right hand. The score includes dynamic markings such as *pp*, *poco cresc.*, *mf*, and *f*, as well as a repeat sign with first and second endings.

I

II

Бас

Т.

Б.

pp *poco cresc.*

pp *poco cresc.*

pp

mf *f*

За го - ре на - ро - ду, за

mf

mf

mf

f *mf* *f*

глум і ру_ і_ ну, за ма_ тір по_ ру_ га_ ну,

Right hand piano accompaniment for the first system, featuring chords and melodic lines.

Left hand piano accompaniment for the first system, featuring a steady bass line.

Bass line for the first system, showing the low register of the piano accompaniment.

за У_ кра_ і_ ну ми вра_ жо_ і кро_ ви річ_

Right hand piano accompaniment for the second system, featuring chords and melodic lines.

Left hand piano accompaniment for the second system, featuring a steady bass line.

Bass line for the second system, showing the low register of the piano accompaniment.

Музична партитура першого системного блоку. Включає вокальну партію (верхній та нижній голоси) та басову партію. Текст пісні: *ки розлили і смертю героїв в бо-*

Піановий супровід першого системного блоку, верхня частина (тремпет). Включає акорди та мелодичні лінії.

Піановий супровід першого системного блоку, нижня частина (бас). Включає мелодичні лінії та акорди.

Басова партія другого системного блоку. Включає мелодичні лінії та акорди.

Музична партитура другого системного блоку. Включає вокальну партію (верхній та нижній голоси) та басову партію. Текст пісні: *ю полягли, в бою, ми вражої крові річ-*

Піановий супровід другого системного блоку, верхня частина (тремпет). Включає акорди та мелодичні лінії.

Піановий супровід другого системного блоку, нижня частина (бас). Включає мелодичні лінії та акорди.

Басова партія третього системного блоку. Включає мелодичні лінії та акорди.

- ки роз_ ли_ ли, і смер_ тю ге_ ро_ ів в бо_

mf

mf

Detailed description: This system contains the first two staves of music. The top staff is a vocal line with lyrics in Ukrainian. The bottom staff is a piano accompaniment. Both are in the key of D major. The vocal line has a dynamic marking of *mf* at the beginning and end of the phrase. The piano accompaniment also has a *mf* marking. The lyrics are: "- ки роз_ ли_ ли, і смер_ тю ге_ ро_ ів в бо_".

mf

mf

mf

Detailed description: This system contains the next two staves of music, which are piano accompaniment. The top staff is the right hand and the bottom staff is the left hand. Both have a dynamic marking of *mf*. The music continues with chords and moving lines in the piano.

- ю по_ ляг_ ли.

Detailed description: This system contains the next two staves of music. The top staff is a vocal line with lyrics in Ukrainian. The bottom staff is a piano accompaniment. The lyrics are: "- ю по_ ляг_ ли.". The piano accompaniment has a dynamic marking of *mf* at the beginning.

f

f

f

Detailed description: This system contains the final two staves of music, which are piano accompaniment. The top staff is the right hand and the bottom staff is the left hand. Both have a dynamic marking of *f*. The music concludes with chords and moving lines in the piano.

Де
mf

Кінець

Кінець

За горе народу, за глум і руїну,
За матір поругану, за Україну
Ми вражої крові річки розлили
І смертю героїв в бою полягли.

Двічі

Де нині проходили нас легіони,
Нестримно і грізно пройдуть мільйони.
Вітчизну підіпруть могутнім плечем
І діло довершать вогнем і мечем.

Двічі

Прощай, наша мати, на всесвіт єдина,
Прощай, непоборна свята Україна.
Почате мерцями довершать живі —
Мільйони повстануть на нашій крові.

Двічі

НЕМА ТОЇ СИЛИ

Юнацька пісня
Слова І. Багряного

Marciale, vigoroso

Соло

mf

Не_ ма_ то_ ї_ си_ ли, щоб

Marciale, vigoroso

f

mp

f

mp

f

mp

f

mp

вес_ ну спи_ни_ ла і кві_ там зве_лі_ла не рос_ ти, хоч

ма_ тін_ка ми_ ла в жур_ бі по_ си_ ві_ ла, так нам при_ су_ ди_ ла цвіс_

C.
A.

T.
B.

- ти!

Приспів
 Вперед, со_ко_ли, до сон_ця й волі!

Вперед, со_ко_ли, до сон_ця й во_лі! Як

Musical score details:

- Staff 1:** Vocal line, treble clef, G major. Lyrics: - ти!
- Staff 2:** Vocal line, treble clef, G major. Lyrics: Вперед, со_ко_ли, до сон_ця й волі!
- Staff 3:** Vocal line, treble clef, G major. Lyrics: Вперед, со_ко_ли, до сон_ця й во_лі! Як
- Staff 4:** Piano accompaniment, treble clef, G major. Includes a triplet of eighth notes and a forte (f) dynamic.
- Staff 5:** Piano accompaniment, bass clef, G major. Includes a triplet of eighth notes and a forte (f) dynamic.
- Staff 6:** Piano accompaniment, treble clef, G major. Includes a forte (f) dynamic and a long note with a fermata.
- Staff 7:** Piano accompaniment, bass clef, G major. Includes a forte (f) dynamic.

ма _ ки, під бу _ ре _ ю цві _ тем, ми цві _ тем!

The first system of music features a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The vocal line contains the lyrics "ма ки, під бу ре ю цві тем, ми цві тем!". The piano accompaniment consists of a steady eighth-note bass line in the left hand and a melody of eighth notes in the right hand.

The second system of music shows the piano accompaniment for the first system. It consists of two staves: a treble clef staff for the right hand and a bass clef staff for the left hand. The right hand continues the eighth-note melody, while the left hand maintains the eighth-note bass line.

The third system of music continues the piano accompaniment. The right hand plays a sequence of eighth notes, and the left hand continues the eighth-note bass line.

The fourth system of music continues the piano accompaniment. The right hand plays a sequence of eighth notes, and the left hand continues the eighth-note bass line.

The fifth system of music continues the piano accompaniment. The right hand plays a sequence of eighth notes, and the left hand continues the eighth-note bass line.

- ро - і в ді - ти, ми бу - дем жи - ти,

Музична партитура для вокалу та басу. Вокальний голос виконує мелодію з акцентами на певні слова. Басова лінія підтримує ритм і гармонію.

Ге - ро - і в ді - ти, ми бу - дем жи - ти, зем -

Музична партитура для фортепіано. Лінійка тенора містить акорди та мелодичні фрагменти, лінійка басу виконує ритмічний підґрунтя.

Музична партитура для фортепіано. Лінійка тенора містить акорди та мелодичні фрагменти, лінійка басу виконує ритмічний підґрунтя.

Музична партитура для фортепіано. Лінійка тенора містить акорди та мелодичні фрагменти, лінійка басу виконує ритмічний підґрунтя.

Музична партитура для фортепіано. Лінійка тенора містить акорди та мелодичні фрагменти, лінійка басу виконує ритмічний підґрунтя.

1-3

ле ю во ло ді ти, за лі зом і во г нем!

1-3

1-3 4

лі зом і вог нем!

3 3

3 3

Нема тої сили, щоб весну спинила
 І квітам звеліла не рости,
 Хоч матінка мила, в журбі посивіла,
 Так нам присудила цвісти!

Приспів:

Вперед, соколи, до сонця й волі!
 Як маки, під бурею цвітем,
 Героїв діти, ми будем жити,
 Землею володіти, залізом і вогнем!

Нема того ката, щоб вирив Карпати
 І зміг поковати степи,
 Хоч рідная мати в журбі розіп'ята,
 Так серце завзяте кипить!

Приспів.

Хай ворог лютує, хай знає і чує,
 Хай чує погибіль свою!
 В годину відплати, ніщо не врятує
 Його від розплати в бою!

Приспів.

Життя знов ітиме, Вітчизна цвістиме,
 І сонце пливтиме золоте,
 І матінка мила, що нас так любила,
 Всміхнеться нам мило за те.

Приспів.

МАРШ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Слова І. Багряного

Tempo di marcia

I *f*

II *f*

Бас *f*

Один *mf*

Ми об'ї_ ха_ ли зем_ лю нав_ ко_ ло, про_пли_

Двоє *mf*

_ ли о_ ке_ а_ ни й мо_ ря, та те_ бе не зрі_ ка_ лись ні_

Музична партитура першого системного зразка. Вона складається з чотирьох нотних ліній: верхня лінія — вокальна партія, нижні три лінії — фортепіанне супроводження. Темп і ритм позначені на початку. Під вокальною лінією наведено українські ліричні тексти.

Вокальний текст: *ко_ ли, У_ кра_ ї_ но, яс_ на, як зо_ ря.*

Музична партитура другого системного зразка. Вона складається з чотирьох нотних ліній: верхня лінія — вокальна партія, нижні три лінії — фортепіанне супроводження. Темп і ритм позначені на початку. Під вокальною лінією наведено українські ліричні тексти.

Вокальний текст: *Бу_ де бій! Чу_ єш грім! Ми прийдем до ма_ те_*

Музична партитура третього системного зразка. Вона складається з чотирьох нотних ліній: верхня лінія — фортепіанне супроводження, нижні три лінії — фортепіанне супроводження. Темп і ритм позначені на початку.

Музична партитура четвертого системного зразка. Вона складається з чотирьох нотних ліній: верхня лінія — вокальна партія, нижні три лінії — фортепіанне супроводження. Темп і ритм позначені на початку. Під вокальною лінією наведено українські ліричні тексти.

Вокальний текст: *ри. Ми про_ йдем че_ рез го_ ри й мо_ ря. Ми в бо_*

Музична партитура п'ятого системного зразка. Вона складається з чотирьох нотних ліній: верхня лінія — фортепіанне супроводження, нижні три лінії — фортепіанне супроводження. Темп і ритм позначені на початку.

-ях від да мо все за те бе, У кра ї но, яс на, як зо

8-

1-3 *mf* Один 4

-ря. Ми на ї но, яс на, як зо - ря. -ря!

1-3 4

Ми об'їхали землю навколо,
Проплили океани й моря,
Та тебе не зрікались ніколи,
Україно, ясна, як зоря.

Приспів:

Буде бій! Буде бій!
Чуєш грім! Чуєш грім!
Ми прийдемо до матері.
Ми пройдем через гори й моря.
Ми в боях віддамо все за тебе,
Україно, ясна, як зоря.

Ми народжені в бурях і громах,
Виростали в стражданнях і млі.
Гартувалися наші когорти
На усіх перехрестях землі.

Приспів.

Ми, як прапор надії й любови,
Батьківщину в серцях пронесли.
Виростали незламні і горді,
І навек твої вірні сини.

Приспів.

Не злякають нас кулі і грози,
Нас не спинить ніщо і ніде.
Хай тремтять чорні сили ворожі —
Молода Україна гряде.

Приспів.

ДУМА ПРО СИМОНА ПЕТЛЮРУ*

Слова К. Даниленка-Данилевського

Соло

The musical score is arranged in three systems, labeled I, II, and III. System I features a vocal line (Solo) and a guitar accompaniment. System II shows a second guitar part. System III consists of a piano accompaniment with both treble and bass staves. The music is in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). The vocal line begins with a whole rest, followed by a melodic phrase. The guitar parts provide harmonic support, with the first guitar part including a triplet of eighth notes. The piano part features a steady bass line and chordal accompaniment. Dynamics are marked as *mf* (mezzo-forte) for the guitar parts. The score concludes with a double bar line and repeat dots.

* Дума записана священником К.Данилевським від бандуриста І. Кучугури-Кучеренка у слободі Мурафі в 1927 р.

mf

1(2,3,5,6) Споді_ ва _ лись ми Пет_ лю _ ру

mp

mp

mp

Detailed description: This system contains the first two lines of the musical score. The top line is the vocal melody in G major, 3/4 time, with lyrics '1(2,3,5,6) Споді_ ва _ лись ми Пет_ лю _ ру'. The second line is the piano accompaniment in the right hand, starting with a piano (*mp*) dynamic. The third and fourth lines show the piano accompaniment in the left hand, also marked *mp*. The score includes a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature.

з військом на Вкра_ ї _ ну, та до_ нес_ лась сум _ на

Detailed description: This system contains the next two lines of the musical score. The top line is the vocal melody with lyrics 'з військом на Вкра_ ї _ ну, та до_ нес_ лась сум _ на'. The second line is the piano accompaniment in the right hand. The third and fourth lines show the piano accompaniment in the left hand. The score continues in G major, 3/4 time.

звіст_ ка: зги_ нув на чу_ жи_ ні.

3

3

3

C.
A. *mf* Та до_ неслась сум_ на звіст_ ка: зги_ нув на чу_

T.
B. *mf*

I-II

III

1 (2* 3** 5)

3

1 (2* 3** 5)

* Далі виконується перегра після другого куплета.

** Далі виконується перегра після третього куплета, переходячи у четвертий куплет.

1 (2* 3** 5) 6

- жи - ні. сум - но за - ри - да - ли.

1 (2* 3** 5) 6

Кінець

Перегра після другого куплета.

I

II

II

Перегра після третього куплета.

7

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It begins with a melodic phrase, followed by a more rhythmic section with eighth notes, and ends with a few quarter notes. The middle staff is a piano accompaniment in treble clef, mostly consisting of rests with some chords appearing in the later measures. The bottom staff is a piano accompaniment in bass clef, providing a harmonic foundation with quarter and eighth notes.

Recitativo

(4) — Годі, кате, схаменися,

The second system of the musical score includes four staves. The top staff, labeled 'I', is a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It contains the lyrics "(4) — Годі, кате, схаменися," and features a melodic line with a *mp* dynamic marking. The second staff, labeled 'II', is a piano accompaniment in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature, providing harmonic support with a *mp* dynamic. The third staff, labeled 'III', is a piano accompaniment in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature, also marked *mp*. The bottom staff, labeled 'Бас', is a bass line in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature, featuring a melodic line.

я вже й так вмираю, за смерть мою неповинну мій народ згадає.

Сподівались ми Петлюру
З військом на Україну,
Та донеслась сумна звістка: | Двічі
Згинув на чужині.

Із-за рогу клятий наймит
Шварцбард виглядає,
В щире серце отамана | Двічі
Цілить, націляє.

Та всі кулі із пістоля
В груди випускає,
Ріки крові праведної | Двічі
Нехрист розливає.

— Годі, каже, схаменися,
Я вже й так вмираю,
За смерть мою неповинну | Двічі
Мій народ згадає.

У далекому Парижу
В чужу домовину
Опускали з України
Великого сина.

Сумно стало на Україні,
Дзвони скрізь мовчали,
Тільки струни на бандурі | Двічі
Сумно заридали.

НАС ЖДУТЬ

Слова О. Олеся

Moderato

Музыкальное введение для фортепиано, состоящее из трех систем: I (верхняя часть), II (средняя часть) и Бас (нижняя часть). Темп обозначен как Moderato. Динамика *mf* (mezzo-forte) присутствует в начале каждой системы. Музыка написана в 2/4 такте.

Вступительная часть для вокала, состоящая из двух систем: Т. (Тенор) и Б. (Баритон). Музыкальная основа продолжается. Динамика *mf* (mezzo-forte) отмечена. Лирические тексты: Т. Нас ждуть, шо; Б. Нас ждуть, шо зно...; Т. Нас ждуть, шо; Б. Нас ждуть шо.

Полное фортепиано сопровождение, состоящее из двух систем. Музыкальная основа продолжается. Динамика *p* (piano) отмечена в начале второй системы. Музыка написана в 2/4 такте.

зно_ ву у рід_ ні

_ ву ми при_ ли_ нем у рід_ ні се_

зно_ ву ми при_ ли_ нем у рід_ ні

The first system of the musical score consists of four staves. The top two staves are vocal lines in treble and bass clefs, with lyrics in Ukrainian. The bottom two staves are piano accompaniment, with the right hand in treble clef and the left hand in bass clef. The music is in a key with one sharp (F#) and a 4/4 time signature. The vocal lines feature a mix of eighth and quarter notes, with some phrases held over across bar lines. The piano accompaniment provides a steady harmonic and rhythmic foundation.

се_ ла

_ ла і міс_ та, що ми яр_ мо,

се_ ла що ми яр_

The second system of the musical score also consists of four staves. It continues the vocal and piano parts from the first system. The lyrics are: "се_ ла", "_ ла і міс_ та, що ми яр_ мо," and "се_ ла що ми яр_". The musical notation includes various note values and rests, with some notes tied across bar lines. The piano accompaniment continues with a consistent rhythmic pattern.

що ми яр_ мо

з на_ ро_ ду ски_ нем, і ма_ тір

-мо,

і ма_ тір зні_ ме_ мо з хре_ ста.

зні_ і ма_ тір зні_ ме_ мо з хре_ ста. I
ме_ мо, з хре_ ста.

і ма_ тір зні_ ме_ мо з хре_ ста.

I ма_тір зні_ ме_мо з хре_ста.

ма_тір зні_ I ма_тір зні_ ме_мо, і ма_тір
ме_мо з хре_ста.

I ма_тір

зні_ ме_мо з хре_ста. Poco mosso

зні_ ме_мо з хре_ста. Нас ждуть по

зні_ ме_мо з хре_ста. Нас ждуть Poco mosso

тюр - мах бід - ні бран - ці і снять, нас

по тюр - мах і снять, нас

f

ба - чу - чи у сні, щоб знов в сльозах, щоб

щоб знов в сльозах, щоб

ЗНОВ В СЛЬОЗАХ

у_ста_ти вран_ці і гриз_ти, гриз_ти

ЗНОВ В СЛЬОЗАХ

гра_ти на_віс_ні, і гриз_ти гра_ти,
і гриз_ти гра_ти, гра_ти,

вті_ ка_ ці. І вже до гур_ ко_ тів та_
 вті_ ка_ ці. І вже до гур_ ко_ тів та_

не при_ слу_ ха_ ють_ ся вно_ ці.
 - ем_ них не при_ слу_ ха_ ють_ ся вно_ ці,
 - ем_ них не при_ слу_ ха_ ють_ ся вно_ ці.

Tempo I

не при_слу_ха_ють_ся вно_чі.
не при_слу_ха_ють_ся вно_чі.

Two vocal staves (treble and bass clef) with lyrics in Ukrainian. The lyrics are: "не при_слу_ха_ють_ся вно_чі." (do not listen to the night).

Tempo I

mf

mf

Three piano accompaniment staves (treble and bass clef). The first staff has a *mf* dynamic marking. The second staff has a *mf* dynamic marking.

Two empty musical staves (treble and bass clef).

mf

Three piano accompaniment staves (treble and bass clef). The first staff has a *mf* dynamic marking.

Нас ждуть в зе - ле -

Нас ждуть в зе -

mf

Detailed description: This system contains the first two staves of music. The top staff is a vocal line with lyrics 'Нас ждуть в зе - ле -' and 'Нас ждуть в зе -'. The bottom staff is a piano accompaniment line. Dynamics include *mf* and *mf*.

p

Detailed description: This system contains the third and fourth staves of music, which are piano accompaniment parts. The third staff is in treble clef and the fourth is in bass clef. A dynamic marking of *p* is present.

- ле - ній Бу - ко - ви - ні, у

- ній Бу - ко - ви - ні, у За - кар - пат -

- ле - ній Бу - ко - ви - ні,

Detailed description: This system contains the fifth and sixth staves of music. The fifth staff is a vocal line with lyrics '- ле - ній Бу - ко - ви - ні, у' and '- ній Бу - ко - ви - ні, у За - кар - пат -'. The sixth staff is a piano accompaniment line. The lyrics continue on the bottom of the sixth staff: '- ле - ній Бу - ко - ви - ні,'.

Detailed description: This system contains the seventh and eighth staves of music, which are piano accompaniment parts. The seventh staff is in treble clef and the eighth is in bass clef.

За карпаті і в Галичині,
 у Закарпатті і в Галичині,

The first system of music features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef. The piano accompaniment consists of two staves: a right-hand part in treble clef and a left-hand part in bass clef. The lyrics are: "За карпаті і в Галичині," on the first line and "у Закарпатті і в Галичині," on the second line. The music is in a 4/4 time signature and a key signature of one flat (B-flat major or D minor).

The piano accompaniment for the first system, consisting of two staves (treble and bass clefs). The right hand plays a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady bass line. The music is in a 4/4 time signature and a key signature of one flat.

на кожнім, кроці
 на кожнім кроці

The second system of music features a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef. The piano accompaniment consists of two staves: a right-hand part in treble clef and a left-hand part in bass clef. The lyrics are: "на кожнім, кроці" on the first line and "на кожнім кроці" on the second line. The music is in a 4/4 time signature and a key signature of one flat.

The piano accompaniment for the second system, consisting of two staves (treble and bass clefs). The right hand plays a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady bass line. The music is in a 4/4 time signature and a key signature of one flat.

де тіль_ки

У_ кра_ ї_ ни, де тіль_ки па_ де тіль_ки

The first system of music features a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The vocal line begins with a half note 'У', followed by quarter notes 'кра', 'ї', and 'ни'. A fermata is placed over the 'ї' and 'ни' notes. The piano accompaniment consists of a steady eighth-note bass line. The system concludes with the vocal line singing 'де тіль_ки па_' and the piano accompaniment continuing with eighth notes.

The second system contains the piano accompaniment for the first system. It features a treble clef staff with chords and a bass clef staff with a rhythmic eighth-note pattern. The music is in a simple harmonic style, supporting the vocal melody.

па_ да_ ли в бор_ ні.

де тіль_ки па_ да_ ли в бор_ ні. Де впа_ ла кро_ ви

па_ да_ ли в бор_ ні. Де впа_ ла кро_ ви

The second system of music features a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a bass clef staff. The vocal line starts with 'па_ да_ ли в бор_ ні.' followed by a fermata. The piano accompaniment has a similar eighth-note bass line. The system concludes with the vocal line singing 'де тіль_ки па_ да_ ли в бор_ ні. Де впа_ ла кро_ ви' and the piano accompaniment continuing.

The second system contains the piano accompaniment for the second system. It features a treble clef staff with chords and a bass clef staff with a rhythmic eighth-note pattern. The music is in a simple harmonic style, supporting the vocal melody.

де ти_хий

хоч крап_ ли_ на, де ти_хий сто_

хоч крап_ ли_ на, де ти_хий сто_

Detailed description: This system contains the first two lines of the musical score. The top line is a vocal line in treble clef with lyrics. The second line is a bass line. The third and fourth lines are piano accompaniment, with the third line in treble clef and the fourth in bass clef. The lyrics are: 'хоч крап_ ли_ на, де ти_хий сто_'. The word 'де ти_хий' is written above the first vocal line and below the second. The piano accompaniment features chords and moving lines in both hands.

сто_ гін чуть, у_ сі, як од_ на ду_ ша є_

_ гін чуть, у_ сі, як од_ на ду_ ша є_

_ гін чуть, у_ сі, як од_ на ду_ ша є_

Detailed description: This system contains the second two lines of the musical score. The top line is a vocal line in treble clef with lyrics. The second line is a bass line. The third and fourth lines are piano accompaniment, with the third line in treble clef and the fourth in bass clef. The lyrics are: 'сто_ гін чуть, у_ сі, як од_ на ду_ ша є_'. The piano accompaniment continues with chords and moving lines in both hands.

- ди - на, нас ждут, нас ждут,
 - ди - на, нас ждут, нас ждут,
 - ди - на, нас ждут, нас ждут,

Detailed description: This system contains the first two systems of musical notation. The top system features two vocal staves with lyrics in Russian: '- ди - на, нас ждут, нас ждут,'. The bottom system features two piano accompaniment staves. The piano part consists of a steady eighth-note bass line in the left hand and chords in the right hand.

Detailed description: This system contains two systems of piano accompaniment. The top system has two staves with chords in the right hand and eighth-note bass lines in the left hand. The bottom system continues this accompaniment pattern.

нас ждут, нас ждут, нас ждут, нас
 нас ждут, нас ждут, нас ждут, нас

Detailed description: This system contains the third system of musical notation. The top system features two vocal staves with lyrics: 'нас ждут, нас ждут, нас ждут, нас'. The bottom system features two piano accompaniment staves. The piano part continues with eighth-note bass lines and chords.

Detailed description: This system contains two systems of piano accompaniment. The top system has two staves with chords in the right hand and eighth-note bass lines in the left hand. The bottom system continues this accompaniment pattern.

ждуть, нас ждуть, нас ждуть, нас ждуть, нас ждуть,

ждуть, нас ждуть, нас ждуть, нас ждуть нас

ждуть!

ждуть!

ГРАЙ, КОБЗАРЮ

Слова Т. Шевченка

Allegro, con fuoco

I

II

Бас

Т.

Б.

гу_ка_ли,

Грай, кобза_рю, лий, шинка_рю, — ко_за_ки гу_ка_ли, ко_за_ки гу_ка_ли,

- ка - ли, гука - ли, ко - за - ки гу ка - ли. Шин - кароч - ка, треть - ся, мнеться,

Шин - ка - роч - ка,

Шин - ка - роч - ка

шин - ка - роч - ка треть - ся, мнеться і не сха - ме - веть - ся, гей,

шин - ка - роч - ка,

ad libitum

Хорти _ ця,

коб. зар шкварив, а ко. за. ки, — аж Хорти _ ця гнеться, аж Хорти _ ця

L'istesso tempo

гнеться, аж Хор _ ти _ ця гнеться.

Хорти _ ця,

L'istesso tempo

mf

mf

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a repeat sign. The lower staff is in bass clef and contains a supporting bass line with quarter and eighth notes.

The second system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and features a series of chords in the first few measures, followed by a melodic line. The lower staff is in bass clef and contains a simple bass line.

The third system consists of a single bass staff with a melodic line of eighth and sixteenth notes.

The fourth system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with a first and second ending bracket. The lower staff is in bass clef and contains a bass line.

The fifth system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a series of chords. The lower staff is in bass clef and contains a bass line.

The sixth system consists of a single bass staff with a melodic line of eighth and sixteenth notes.

8- 1

First system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clef). The treble staff features a complex melodic line with eighth-note patterns and a fermata. The bass staff provides a simple accompaniment. A bracket above the treble staff spans the first two measures, with a dashed line and the number '8' above it, and a bracket above the next two measures with the number '1' above it.

Second system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clef). The treble staff continues the melodic line with eighth-note patterns. The bass staff continues the accompaniment. A repeat sign is present at the beginning of the system.

8² 1

Third system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clef). The treble staff features a complex melodic line with eighth-note patterns and a fermata. The bass staff provides a simple accompaniment. A bracket above the treble staff spans the first two measures, with a dashed line and the number '8²' above it, and a bracket above the next two measures with the number '1' above it.

Fourth system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clef). The treble staff features a complex melodic line with eighth-note patterns and a fermata. The bass staff provides a simple accompaniment. A repeat sign is present at the beginning of the system.

1 2

mf Мете_ли_ці,

Me_те_ли_

1 2

го_па_ка гур_том ол_ди_ра_ють, ме_те_ли_ці, го_па_ка

-ці, го_па_ка, ой

гур- том од- ди - ра - ють. *f* Гоп, гоп, гоп, ха- ха, гоп, гоп,

гop, ха- ха. Ме- те- ли- ці, го- па- ка гур- том од- ди - ра - ють. ¹

Ме- те- ли- ці, го- па- ка.

2 Ой!

ра ють. Ме те ли ці од ди ра ють,

ка. Ме те ли ці, го па ка гур том од ди ра ють,

2

Ме те ли ці. од ди ра ють,

Ой!

Гоп, гоп,

Ме те ли ці, го па ка гур том од ди ра ють,

гоп, ха- ха, гоп, гоп, гоп, ха, ха, ха, ха, ха, ха, гоп!

Ку - холь хо - дить, пе - ре - хо - дить, так і ви - си -

Ку-холь ходить, пе-ре-хо-дить.

Sostenuto

Музыкальный фрагмент с вокальной линией и фортепиано. Темп: *Sostenuto*. Ключевая подпись: *Sostenuto*. Слова: - хя - е, так і ви_си_хя_є, ви_си_хя_є, так і ви_си_хя_є.

Tempo I

Музыкальный фрагмент для фортепиано. Темп: *Tempo I*. Два музыкальных блока, первый из которых начинается с новой системы нот.

1

Гу - лий, па - не, без жу - па - на, гу - лий, віт - ре, по - лем,
 грай, коб - за - рю, лий шив - ка - рю, по - ки вста - не

2 ПОКИ ВСТАНЕ,

до - ля, по - ки вста - не до - ля, по - ки вста - не до - ля.

2 ПОКИ ВСТА - НЕ,

ЯК ДАВНО

Слова О. Пігсухи

Moderato

Соло

Introduction for piano, marked Moderato. The score is in G major and 2/4 time. It features a solo section with a melody in the right hand and accompaniment in the left hand. The dynamics are marked *f* (forte).

Vocal and piano accompaniment for the first system. The vocal line is in G major and 2/4 time, marked Moderato. The lyrics are: 1. Як дав - но, як дав - но у роз - лу - ці ми на - лють го - ві - ять жа - лю, не роз - ра - дити ту - гу без -

The piano accompaniment includes a right hand part with a melody and a left hand part with a bass line. Dynamics include *mf* (mezzo-forte) and *p* (piano). There are also markings for *mf* and *p* in the piano part.

Lyrics for the vocal line:
1. Як дав - но, як дав - но у роз - лу - ці ми на - лють го -
ві - ять жа - лю, не роз - ра - дити ту - гу без -

Lyrics for the piano part:
Як дав - но, як дав - но М...
Ой, А... ой. А... М...

- ди - ни. Чу - жи - но, чу - жи -
 - кра - ю... Я лов - лю, я лов -

у роз - лу - ці ми - на - ють о,
 ту - гу без кра - ю.

у роз - лу - ці ми - на - ють. О,
 ту - гу без кра - ю.

- но, не за - міниш ме - ні У - кра - ї - ни.
 - лю кож - ну вітку з дале - ко - го кра - ю.

о, ой, не за - мі - ниш
 кож - ну віст -

о, ой, 3

mf *f* *mf* *f* *mf* *f* *mf* *f*

Музична партитура з українськими ліричними текстами. Зображення містить перші дві системи нот, включаючи вокальні лінії та фортепіанний супровід.

Вокальні тексти:

Чу- жи- но, Чу- жи- но, не за-
 Я лов- лю, я лов- лю кож- ну

У- кра- ї- ни. Чу- жи- но, чу- жи- но,
 - ку із кра- ю. Я ловлю, я ловлю

Детальний огляд фортепіанного супроводу, що складається з двох систем нот (лівої та правої руки). Видно динамічні позначення *mf* та *f*.

Друга частина партитури з вокальними лініями та фортепіанним супроводом. Включає текст про вістку з далекого краю та три варіанти закінчення.

Вокальні тексти:

- міниш мені У- кра- ї- ни. 2. Не роз-
 - вістку з далеко- го кра- ю. 3. О- сві- ти, о- сві-

ой, ой, О- сві- ти,
 ой, ой, А...

Третя частина партитури, що завершує композицію. Зображення містить нотні системи з динамічними позначеннями *mf* та *p*.

- ти мо_ю ду_шу, пови_ту жур_бо_ю. Ти про -
 о_сві_ти, . М... мо_ю ду_ шу журбо_ю.
 А... М...

- сти, ти про - сти за роз_луку, мій краю, з то_бо_ю.

о, о.

mf

mf

f

mf

mf

4 Як дав - но, як дав - но у роз - луцімина - ють го -

mf

Як давно, як дав - но. М...

mf

Ой, ой. М...

p

p

p

Чу - жи - но, Чу - жи - но, не за -
 У - кра - ї - ни. Чу жи но, чужи но,
 - міниш ме - ні У - кра - ї - ни.
 ой, не за - мі - ниш У - кра - ї - ни.

Musical notation includes dynamic markings: *f*, *mf*, and *f*. The piano part features a rhythmic accompaniment with chords and melodic lines. The vocal lines are in a simple, folk-like style.

НЕ ШКОДУЮ ЗА ЛІТАМИ

Слова О. Пігсухи

Moderato

I

II

Бас

mf Один

Не шко_ду_ю за лі_та_ми —

dim *mf*

dim *mf*

dim *mf*

від_шу_мі_ли вда_ли_ні, а шко_ду_ю,

що не з ва - ми в рід - ній сто - ро - ні,

cresc.

cresc.

cresc.

Т. а шко - ду - ю, що не з ва - ми в рід - ній сто - ро -

Б. *f*

f

f

1-3

- ні.

1-3

dim.

4

край, у край, у ріл - ний край.

4

p

Не шкодую за літами —
Відшуміли вдалині,
А шкодую, що не з вами
В рідній стороні.

| Двічі

Полетів би, мов лелека
До Славути навесні,
Україно ти далека,
Хоч наснисть мені.

| Двічі

І наснисть, рідненька мати,
На улюбленій землі,
Соловейко біля хати,
В небі — журавлі.

| Двічі

Материнська ніжна мова,
Голосніше долинай,
Хай летить на крилах слово
У заморський край.

| Двічі

ВЕСНЯНІ МРІЇ

Слова Д. Завертайла

Tempo di Valze

C. A. T. B.

mf

На

mf

Tempo di Valze

I. II.

mf

mf

віт_ рі то_ по_ лі вес_ ня_ но шум_ лять, вми_ ті каш_
свя_ то вес_ ни о_ дяг_ ли_ ся са_ ди, зем_ лю по_

mf

mf

- та - ни ро - со ю. А мрі - ї до те - бе, ко
 - ро - ша всте - ля - є. Як - що ти ко - ха - єш ме -

- ха - на, ле - тять, хо - четь - ся бу - ти з то - бо -
 - не, - пі - до - жди, ю - ність бо швид - ко ми на -

- лю - ю - че сер - ця бит - тя. Мо - ло - дість

- лю - ю - че сер - ця бит - тя.

кру - тить - ся в тан - ці, — шас - ли - ві хви - ли - ни жит -

1 *mf* 2

— т я. І з л и — н и ж и т — т я.

На вітрі тополі весняно шумлять,
 Вмиті каштани росою.
 А мрії до тебе, кохана, летять,
 Хочеться бути з тобою.
 На свято весни одяглися сади,
 Землю пороша встеляє.
 Якщо ти кохаєш мене, підожди, —
 Юність бо швидко минає.

Приспів:

Хмільно у мрійному вальсі,
 Хвилююче серця биття.
 Молодість крутиться в танці, —
 Щасливі хвилини життя.

Із далів приходить світанок ясний,
 Обрій багряно палає.
 І час розставання з тобою близький —
 Щастя так швидко минає.
 У юності нашій, у дні золоті
 Мрії п'янки і крилаті.
 В мене з тобою дороги одні —
 Щастям обоє багаті.

Приспів.

ЗАДНІПРЯНКА

Слова Ю. Буряківця

Animato

S.
A.
T.
B.

mp
і. По_ над ста_ вом,

Animato

I
II
Бас

f *mp*

mp

в кін_ ці греб_ лі вер_ би по_ хи_ ли_ лись.

mf

Ой, не плач же, за - дніп - рян - ко, не ту - жи за

mf

mf

Detailed description: This system contains the first two staves of a musical score. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a dynamic marking of *mf*. The lyrics are "Ой, не плач же, за - дніп - рян - ко, не ту - жи за". The bottom staff is a piano accompaniment in bass clef, also with a key signature of one sharp and a dynamic marking of *mf*. The music consists of quarter and eighth notes with some slurs.

ми - лим. Ой, не плач же, за - дніп - рян - ко,

mf

Detailed description: This system contains the next two staves of the musical score. The top staff continues the vocal line with lyrics "ми - лим. Ой, не плач же, за - дніп - рян - ко,". The bottom staff continues the piano accompaniment. The musical notation includes various note values and rests, maintaining the *mf* dynamic.

♫ Соло

mf

На - гадай, бандуро, спі - ва - ми ти ду - ши мої сум - ній,

mf

mf

mf

Detailed description: This system contains the first line of music. It features a vocal line on a single staff and three piano accompaniment staves (treble, grand, and bass clefs). The vocal line begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The lyrics are written below the vocal line. The piano accompaniment includes a treble clef staff with chords and a bass clef staff with a melodic line. Dynamics include 'mf' (mezzo-forte) and a '3' indicating a triplet.

як шумить у нас над ни - ва - ми тихий ле - гіт - вітро - вий.

3

Detailed description: This system contains the second line of music. It features a vocal line on a single staff and three piano accompaniment staves. The vocal line continues with the same notation as the first system. The piano accompaniment continues with chords and a melodic line. A triplet of eighth notes is marked with a '3' above it.

Яс - ним сонцем приго луб - лений, зе - ле - ні - є пишний гай.

Detailed description: This system contains the third line of music. It features a vocal line on a single staff and three piano accompaniment staves. The vocal line continues with the same notation. The piano accompaniment continues with chords and a melodic line.

De ти, кра - ю мій у - люб - ле - ний, зо - ло - тий мій рід - ний

This system contains the first vocal line and piano accompaniment. The vocal line is in a single staff with lyrics. The piano accompaniment consists of three staves: two for the right hand and one for the left hand. The music is in a minor key and 4/4 time. A fermata is placed over the final note of the first vocal phrase.

1

Т край?

Б Де ти, кра - ю мій у - люб - ленний,

This system features a vocal line for Tenor (Т) and Bass (Б). The Tenor part begins with the word "край?". The Bass part begins with the lyrics "Де ти, кра - ю мій у - люб - ленний,". The piano accompaniment continues with two staves for the right hand and one for the left hand. A first ending bracket is shown above the piano accompaniment staves.

1

mf

mf

This system continues the piano accompaniment. It features two staves for the right hand and one for the left hand. The right hand part includes triplets and a first ending bracket. The dynamic marking *mf* (mezzo-forte) is indicated. The left hand part provides a steady accompaniment.

1 2

зо - ло - тий мій рід - ний край. Хай сво - ю кра - і - ну - страд - ницю

1 2

2

Зо - ло - тий мій рідний край

я по - ба - чу хоч у сні. Мій рід - ний край.

2

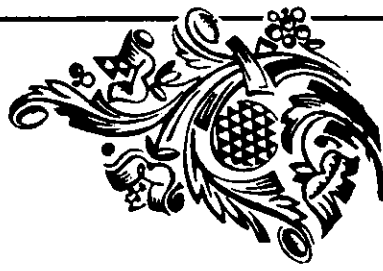
Де ти, краю мій улюблений, золотий мій рідний край?

М... Зо-ло-тий мій рід-ний край.

Нагадай, бандуро, співами
 Ти душі моєї сумній,
 Як шумить у нас над нивами
 Тихий легіт — вітровий.
 Ясним сонцем приголублений,
 Зелене пишний гай.
 Де ти, краю мій улюблений,
 Золотий мій рідний край. | Двічі

Як степами та широкими
 У ясній липневій млі
 Жито піниться потоками,
 Хилить колос до землі.
 Гей, бандуро, ти, розраднице,
 Грай мені на чужині,
 Хай свою країну-страдницю
 Я побачу хоч у сні. | Двічі

Світить місяць над криницями,
 У степах цвіте розмай,
 І думки злітають птицями
 У далекий рідний край.
 Ясним сонцем приголублений,
 Зелене пишний гай.
 Де ти, краю мій улюблений,
 Золотий мій рідний край. | Двічі

Вокальні твори у супроводі бандури або фортепіано

ВПЕРЕД, СИНИ НАРОДУ

Гімн ОДУМівської молоді

Слова І. Багряного

Tempo di marcia

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of two systems. The first system shows the piano accompaniment for the first three measures, marked with a forte (*f*) dynamic. The second system includes the vocal line with lyrics and piano accompaniment for the next three measures. The piano part features several triplet figures in both hands. The vocal line begins with a rest, followed by the lyrics: "Впе - ред, си - ни на - ро - ду в кай -".

да ни за_ку_то_го! Впе_ред за У_кра_ї_ну! Єд_

най_ся в бою; в бою! Здо_бу_де_мо сво_бо_ду! Від

во_ро_га лю_то_го звіль_ним Бать_ків_щи_ну сво_

_ю. Здо_бу_де_мо сво_бо_ду! Від

во - ро - га лю - то - го звіль - ним Бать - ків -

- ши - ну сво - ю.

Вперед, сини народу,
В кайдани закутого!
Вперед за Україну! Єднайся в бою! —
Здобудемо свободу!
Від ворога лютого
Звільним Батьківщину свою. | Двічі

Концтабори Печори
І тюрми з тортурами,
І пекло холодне страшної Колими.
І каторгу Сибіру,
І муки за мурами,
І сльози — усе взнали ми. | Двічі

Від схилів Закарпаття
До вод Дону синього,
Від скель Севастополя до Прип'ять ачей, —

За честь і за свободу
Народу єдиного
Ми станем плечима до плечей! | Двічі

Вперед, сини і дочки
Народу робочого,
Народу трудового весна і грім пісень!
Чекає перемога нас,
Сонця блискучого,
Свободи і радості день. | Двічі

Вперед, сини народу
В кайдани закутого!
Вперед за Україну! На гнися в бою! —
Здобудем свободу!
Від ворога лютого
Звільним Батьківщину свою. | Двічі

КАРПАТСЬКІ СІЧОВИКИ

Слова Яра Славутича

Moderato

Piano introduction in G major, 5/4 time, marked Moderato and piano (p). The music features a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a bass line with occasional chords in the left hand.

Б. *p*
1(2.3) То не лист о_ сін_ній за во_ до_ ю по ши_ ро_ кій

Piano accompaniment for the first vocal line, continuing the 5/4 time signature and piano dynamics.

I
T. II *p*
баг_ ря_ нить за хви_ ле_ ю кру_

Б.
Ти_ сі про_ пли_ ва, —

Piano accompaniment for the second vocal line, continuing the 5/4 time signature and piano dynamics.

- то - ю під - кар - пат - ська буй - на го - ло -

- ва, під - кар - пат - ська. Баг - ря - нить за хви - ле - ю кру -

- то - ю під - кар - пат - ська буй - на го - ло -

- ва.

4. Бу_де сліз, та не здо_ла_є го_ре ні бать_ків, ні
(Зверсти зо - ра)

Чор_не мо_ре, у_кра_їн_ське мо_ре, зу_стрі_ в ту_зі ма_те_рів.

- чай сво-їх бо-га-ти-рів! Зу-стрі-чай! Чор-не мо-ре, у-кра-їн-ське

мо-ре, зу-стрі-чай сво-їх бо-га-ти-рів!

То не лист осінній за водою
По широкій Тисі проплива, —
Багрянить за хвилию крутою
Підкарпатська буйна голова. | Двічі

Бились хлопці Хустові на славу,
Полягли в нерівному бою
За свою омріяну державу,
Січовую воленьку свою. | Двічі

І плывуть до тихого Дунаю —
Мов на турка, браття в байдаках.
Синя хвиля жалібно гойдає,
Течія показує їм шлях. | Двічі

Буде сліз, та не здолає горе
Ні батьків, ні в тузі матерів.
Чорне море, українське море,
Зустрічай своїх богатирів! | Двічі

НАШІ БУДНІ — РОЗГОРНЕНА КНИГА

Марш ОДУМівського юнацтва

Слова Яра Славутича

Tempo di marcia

Introduction for piano, marked *f*. The music is in 3/4 time and features a rhythmic melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand.

mf Один

На - ші буд - ні — роз - гор - не - на кни - га, на - ші

свя - та — спортив - ний май - дан. По - над на - ми зви -

-тя - го - ю ди - ха рід - ний пра - пор, як не - бо і

Приспів У - чись! У - чись!
f **Всі**
 лан. **В**чись, ю - на - че, вчись, учись, у - чись! Нас по -

- кли - че ве - ли - ка ме - та. Ви - зво - ля - ти

бять ків із не - во - лі - о - ду - мів - ська при - ся - га свя -

- та! Ви_зво_ля_ти бать_ків із не_во_лі_о_ду_мів_ська при_ся_га свя_та!

Наші будні — розгорнена книга.
 Наші свята — спортивний майдан.
 Понад нами звитягою диха
 Рідний прапор, як небо і лан.

Приспів:

Вчись, юначе! Учись! Учись!
 Нас покличе велика мета.
 Визволяти батьків із неволі —
 ОДУМівська присяга свята.

Нами снять придніпровські долини,
 Нами мріють верхів'я Карпат.
 Кличе, кличе синів Україна,
 І лютує, слабіючи, кат.

Приспів.

Дух Богдана й Тарасова слава
 Нам по вінця наповнять серця.
 І постане соборна держава
 З перемог молодого борця.

Приспів.

У НАШІМ СЕРЦІ ПУЛЬС ВЕСНИ

Пісня пластунів

Слова К. Рошко

Tempo di marcia

Один *mf*

У нашім сер - ці пульс вес - ни. Во -

на піс - ні для нас спі - ва - є. І сон - це про -

Всі

ме - нем яс - ним пал - кі при - ві - ти по - си - ла -

є. І - ві - ти по - си - ла - є, по - си - ла - є. Впе -

Впе - ред!

- ред до шас - тя і ме - ти. Не - суть нас мо -

Не - суть!

- ло - дос - ті кри - ла. По - мо - же нам шля - хи про -

1. 2

- йти від - важ - ним кро - ком ю - ність ми -

1. 2

- ла.

- мо - же нам шля - хи про - йти від - важ - ним кро - ком ю - ність

ми - ла, ю - ність ми - ла. По - ми - ла.

У нашім серці пульс весни.
Вона пісні для нас співає.
І сонце променем ясним
Палкі привіти посилає. | Двічі

Вперед до щастя і мети
Несуть нас молодости крила.
Поможе нам шляхи пройти
Відважним кроком юність мила. | Двічі

Горить в нас полум'ям життя,
Вогнем яскравим і потужним.
Ми до змагань несем наш стяг
Всі, як один, поривом дружнім. | Двічі

Бадьора пісня лине в світ.
Іде луною в сині далі,
Де чарівний калини цвіт
Вбирає землю у коралі. | Двічі

Могутнім вітром буревій
Нехай несе крізь хуртовини.
Поклін вам, землі наших мрій,
Тобі, народе України! | Двічі

Вперед до щастя і мети
Несуть нас молодости крила.
Поможе нам шляхи пройти
Відважним кроком юність мила. | Двічі

ПІСНЯ ПРО АМЕРИКУ

Слова О. Гай-Головка

Tempo di marcia

C. A. T. B.

Я

Tempo di marcia

зна_ ю кра_ ї_ ну, мій со_ ко_ ле- бра_ те, що

Музична партитура першого системного з'язку. Вона складається з двох частин: верхньої частини з вокальним лінійним нотами та українськими літерами під ними, та нижньої частини з фортепіанним супроводом, що складається з двох нотних ліній (скрипка та альт).

Слава із не і у все світ пли ве... Це

Фортепіанний супровід до першого системного з'язку. Він складається з двох нотних ліній (скрипка та альт), що містять акорди та мелодичні лінії, що супроводжують вокальну частину.

Музична партитура другого системного з'язку. Вона складається з двох частин: верхньої частини з вокальним лінійним нотами та українськими літерами під ними, та нижньої частини з фортепіанним супроводом, що складається з двох нотних ліній (скрипка та альт).

гор да кра і на Спо лу че ні Шта ти, де

Фортепіанний супровід до другого системного з'язку. Він складається з двох нотних ліній (скрипка та альт), що містять акорди та мелодичні лінії, що супроводжують вокальну частину.

Музична партитура третього системного з'язку. Вона складається з двох частин: верхньої частини з вокальним лінійним нотами та українськими літерами під ними, та нижньої частини з фортепіанним супроводом, що складається з двох нотних ліній (скрипка та альт).

віль но, як ігаш ка, лю ди на жи ве. Це

Фортепіанний супровід до третього системного з'язку. Він складається з двох нотних ліній (скрипка та альт), що містять акорди та мелодичні лінії, що супроводжують вокальну частину.

гор_ да кра_ і_ на - Спо_ лу_ че_ ні Шта_ ти, де

віль_ но, як пташ_ ка, лю_ ди_ на жи_ ве.

I - 4 *mf*
Там *mf*

I - 4

Я знаю країну, мій соколе-брате,
 Що слава із неї у всесвіт пливе...
 Це горда країна — Сполучені Штати,
 Де вільно, як пташка, людина живе. | Двічі

Там стигнуть-пишаються сонячні грона
 Великої волі крізь гомін століть...
 І полум'ям лютяться з землі Вашингтона
 В країни, де чорна неволя стоїть. | Двічі

Із гордого прапору стьожок сузір'я
 Мир лине у світ до зажурених хат...

Зіхлялий в борні, та не впалий в зневір'я,
 Жде вільного брата закований брат. | Двічі

Все дужче ясніє там Символ Свободи,
 Все дужче шаліє недолюдків лютість...
 Та скоро зустрінуть повсталі народи
 Людей із-за моря, що волю несуть. | Двічі

А з ними у лаві й моя Україна,
 Що спрагнена волі найбільш за усіх...
 Розбивши кайдани і вставши з руїни,
 Вкарбує цей день на багнетах своїх. | Двічі

ГОМОНІЛА УКРАЇНА

Слова Т. Шевченка

3
ff
m. s.

Moderato, maestoso

T. *mf*
 Го - мо - ні - ла У - кра - ї - на, дов - го го - мо -

B. *mf*

Moderato, maestoso

mf

- ні - ла. Дов - го,

дов _ го кров сте _ па _ ми тек _ ла, тек _

This system contains the first two measures of the piece. The vocal line is in a soprano register, and the piano accompaniment consists of chords and moving lines in both hands. The lyrics are: дов _ го кров сте _ па _ ми тек _ ла, тек _

- ла, чер _ во _ ні _ ла,

This system contains the next two measures. The vocal line continues with a melodic line, and the piano accompaniment features a more active bass line. The lyrics are: - ла, чер _ во _ ні _ ла,

чер _ во _ ні _ ла, чер _ во _ ні _

This system contains the final two measures of the page. The vocal line concludes with a long note, and the piano accompaniment ends with a final chord. The lyrics are: чер _ во _ ні _ ла, чер _ во _ ні _

- ла.

mp
Тек_ла, тек_ла, тек_ла та й ви_сохла, сте_
mp
Тек_ла, тек_ла,

- пи зе_ле_ні_ють, ді_ди лежать, а над

ни - ми си - ні - ють.

ни - ми мо - ги - ли, мо - ги - ли си - ні - ють.

The first system consists of two vocal staves and a piano accompaniment. The vocal staves are in 3/4 time. The piano accompaniment is in 3/4 time. The lyrics are: "ни - ми си - ні - ють." and "ни - ми мо - ги - ли, мо - ги - ли си - ні - ють." There are dynamic markings *d.* and *p.* above the notes.

Тіль - ки ві - тер ти - хе - сень - ко по -

The second system consists of two vocal staves and a piano accompaniment. The vocal staves are in 3/4 time. The piano accompaniment is in 3/4 time. The lyrics are: "Тіль - ки ві - тер ти - хе - сень - ко по -". There are dynamic markings *p* above the notes.

- ві - є над ни - ми, тіль - ки ро - си ра - не - сенько

The third system consists of two vocal staves and a piano accompaniment. The vocal staves are in 3/4 time. The piano accompaniment is in 3/4 time. The lyrics are: "- ві - є над ни - ми, тіль - ки ро - си ра - не - сенько".

сльо_ за_ ми дріб_ ни_ ми їх у_ ми_ ють,

їх у_ ми_ ють, у_ ми_ ють.

rall.

rall.

p.

ОЙ ЧЕРВОНА КАЛИНОНЬКО

Слова О. Ільченка

Andante sostenuto

mp

C. *mf* ой чер_во_на ка_ли_нонь_ко,

A. *mf* Ой чер_во_на ка_ли_нонь_ко,

бі_лий цвіт, бі_лий цвіт, ти квіт_ча_єш, по_ви_ва_єш

ці_лий світ, ці_лий світ.

1-4

1-4 5

тай!

1-4 5

Ой червона калинонько, (2)
 Білий цвіт, (2)
 Ти квітчаєш, повиваєш
 Цілий світ. (2)

Умивайтесь, дівчатовька, (2)
 Молоді, (2)
 Цвіт-каліну розпускайте
 По воді. (2)

Ой рум'яні будуть личка (2)
 У дівчат, (2)

Що калиною вмивались
 Проти свят. (2)

Хто в купелі з калиною (2)
 Охрестивсь, (2)
 Той на щастя, ще й на радість
 Уродивсь. (2)

Наша пісня пролітає (2)
 З краю в край. (2)
 Цвіт-каліно, Україно,
 Процвітай! (2)

ВИШИЙ, ВИШИЙ

Слова М. Пироженка

Allegretto

f

С. А.

f

Ви- ший, ви- ший, мо- я кир- па - та, ви- ший со- роч- ку ме -

- ні. Так, щоб на ній Кар- па - ти вид - но бу- ло вда - ли -

- ні. все ко- ло сер- ця бу - ла.

Виший, виший, моя кирпата,
 Виший сорочку мені.
 Так, щоб на ній Карпати
 Видно було вдалині.

Виший, виший на всенькі груди,
 Квітів позич у гаю.
 Так, щоб хороші люди
 Бачили душу мою.

А на тім, а на тім шнурочку
 Кигицю-колос вчепи.
 Вималюй на тій сорочці
 Рідні мої степи.

Так, щоб і даль солов'їна,
 Й дівчина біля села.
 Так, щоб моя Україна
 Все коло серця була.

ЙДУТЬ ДІВЧАТКА І ХЛОП'ЯТКА

(Для дитячого хору)

Слова К. Перелісної

Tempo di marcia

Introduction for piano, marked *f*. The music is in G major and 2/4 time, featuring a rhythmic melody in the right hand and a supporting bass line in the left hand.

First vocal line, marked *mf*. The melody is in G major and 2/4 time. The lyrics are: "Йдуть дів-чат-ка і хло-п'ят-ка, о-чень-ки го-рять,"

Second vocal line, marked *mf*. The melody continues in G major and 2/4 time. The lyrics are: "рів-но кро-ки від-би-ва-ють і три-ма-ють ряд."

Third vocal line, marked *mf*. The melody continues in G major and 2/4 time. The lyrics are: "Раз, два, раз! Сте-режіться нас. Раз, два, раз! Сте-режіться нас."

Йдуть дівчатка і хлоп'ятка,
Оченьки горять,
Рівно кроки відбивають
І тримають ряд.
Раз, два, раз! | Двічі
Стережіться нас.

Люблять діти Україну,
Знають ворогів,
І ніколи не замовкне

Переможний спів:
Раз, два, раз!
Стережіться нас. | Двічі

Хоч малі ще ті хлоп'ята,
Та як підростуть,
Всі до бою з ворогами
За свій край підуть.
Раз, два, раз! | Двічі
Стережіться нас.

ПОШЛИ НАМ, БОЖЕ

Молитва
(Для дитячого хору)
Слова К. Перелісної

Andante

The musical score is written in G major and 3/4 time. It features a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is marked 'Andante'. The piano part includes dynamics like *mf* and *mp*. The lyrics are: 'Пошли нам, Боже, маленьким дітям, щастя, здоров'я на довгі літа!'.

Пошли нам, Боже,
ма-леньким ді-тям, ща-стя, здо-ро-в'я на дов-гі лі-та!

Пошли нам, Боже,
Маленьким дітям,
Щастя, здоров'я
На довгі літа!

Щоб виростили
Розумні й сильні,

Душею чисті
І серцем вільні.

Щоб нам світила
Зірнька долі,
Щоб ми не знали
Лиха ніколи.

ВЕСНА ЗИМОЮ

Слова О. Ярового

Andante *mf* X

The musical score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The tempo is marked 'Andante' and the dynamic is 'mf'. The score is divided into two systems. The first system contains the first two lines of the vocal melody and the piano accompaniment. The second system contains the next two lines, including a first ending bracket and a repeat sign. The lyrics are written below the vocal line.

Я_ ли_ночка, я_ линочка зе_ лена, запаш_ на, я_

на. В хо_ лод_ ну_ ю го_ диноч_ ку ти є для нас весна, в хо_ // _на.

Ялиночка, ялиночка,
Зелена, запашна. (2)
В холодную годиночку
Ти є для нас весна. (2)

А лямпочки, мов зорі,
Від них іде тепло. (2)
Для нас зими надворі
Так, ніби й не було. (2)

Хай злиться хуртовина,
У вікна снігом б'є. (2)
Щаслива та хатина,
В якій ялинка є. (2)

Ялиночка, ялиночка,
Зелена, запашна. (2)
В холодную годиночку
Ти є для нас весна. (2)

Солоспіву у супроводі фортепіано

БОГДАНОВА СЛАВА

Слова А. Юрияка

Andante

p *росо cresc.*

mf

То не хма - ри вкри - ли об - рій, і не

mp

p.

Detailed description: The image shows a musical score for a song. It consists of two systems of music. The first system is a piano introduction in bass clef, 3/4 time, marked 'Andante'. It features a melody in the right hand and a bass line in the left hand. Dynamics include piano (*p*) and a crescendo (*росо cresc.*). The second system includes a vocal line in bass clef and a piano accompaniment in treble and bass clefs. The vocal line has lyrics: 'То не хма - ри вкри - ли об - рій, і не'. The piano accompaniment has dynamics *mf*, *mp*, and *p.*

f

з мо_ ря йде ту_ ман, то на бій під Жов_ті Во_ ди сла_в_ну

Січ ве_де Бог_ дан. То на бій під Жов_ті Во_ ди сла_в_ну

Січ ве_де Бог_ дан.

mf

Ма_ють стя_ ги ма_ли_

acceler. a tempo mf

acceler. mf a tempo

8- - - - -

- но - ві, сон - це гра - є на шаб - лях: по - пе - ре - ду всіх Зі -

- но - вій бу - ла - во - ю ка - же шлях, по - пе - ре - ду всіх Зі -

- но - вій бу - ла - во - ю ка - же шлях!

rit. *acceler.*

rit. *ff* *acceler.*

p
a tempo

mf cresc.

Allegretto

f

В да - ли - ні во - ро - жий та - бір, чу - ти го - мін, чу - ти спів,

f

ко - за - ки, як Бо - жа ка - ра, рап - том впа - ли на ля - хів,

12

рап_ том впа_ ли на ля_ хів.

mp *cresc.* *f*

Роз_ мах_ нись, ко_ заць_ ка пшаб_ ля, ти влу_ чай руш_

f

_ ни_ ці стріл, і ті_ ка_ є вже в без_ лад_ ді на_ товп лю_ тих

f

во_ ро_ гів. І ті_ ка_ є вже в без_ лад_ ді на_ товп лю_ тих

f

во-ро-гів. Гей!

8 - - - - -

Andante

Tempo I

mf

На-че блис-кав-ка ле-

- ті-ля, слав-на віст-ка пе-ре-мог. І рос-те ко-зацька

си-ля, встав за во-лю весь на-род! І рос-те ко-зацька

си - ла, встав за во - лю весь на - род!

КОНОТОПСЬКА СЛАВА

Слова Яра Славутича

Moderato

1(3). То недимлять по - жеж ди - ми, не ри - нуть

бу - ру - ни по - то - пу, - бе - руть, берутъ бо - яр нав ле - рейми

від_важ_ні во_ї з Ко_но_то_пу.

mf
2(4,5)І ко_сять зайд, не_

_мов тра_ву, на_рід ед_на_ю_чи під_стя_ги. Ве_де Ви_

_гов_ський на Моск_ву | полки ко_зацько_ї зви_тя_ги.

То не димлять пожеж дими,
Не ринуть буруни потопу, —
Беруть бояр навперейми
Відважні вої з Конотопу.

І косять зайд, немов траву,
Нарід еднаючи під стяги.
Веде Виговський на Москву
Полки козацької звитяги!

Нестримні, з крилами орлів,
Відплати спрагли за наругу —

Летять на орди москалів
Герої Січі, браття з Лугу...

То не гримить від громовиць,
Не чорні хмари б'ють грозою, —
Співають кулі з гаківниць
І кроплять помстою святою.

Метають ядра гармаші,
Шаблям торуючи дорогу...
Радій, народе, від душі!
Святкуй, Виговський, перемогу!

1949 рік

ВІТРЕ БУЙНИЙ

Слова Т. Шевченка

Allegro moderato

f

Віт_ ре буй_ ний, віт_ ре буй_ ний,

ти з мо_ рем го_ во_ риш. Збу_ ди його, за_ грай ти з ним, спи_

тай си не мо_ ре, во_ но зна_ є,

де мій ми_ лий, де (бо) йо_ го но_ си_ ло,

mp во_ но ска_ же, *f* си_ не мо_ ре, де йо_ го по_

_ ді_ ло, де йо_ го по_

_ ді_ ло.

rosò a rosò dim.

mf
Коли

ми_ ло_ го вто_ пи_ ло, — роз_ бий, си_ не мо_ ре:

mf *f*

пі_ ду шукають

миленько_ го, най_ ду сво_ є го_ ре,

най_ду його, при_горну_ся, на сер_ці зо_млі_

- ю. То_ді, хви_ле,

не_си з ми_лим, ку_ди

ві_тер ві_є,

ку-ди ві-тер ві-є!

ЗЕМЛЕ РІДНА

Слова В. Симоненка

Andante

Зем-ле рід-на, мо-зок мій світ-

-лі-є, і ду-ша ніж-ні-шо-ю ста-є.

mf

Як тво_ї спо_ді_ван_ки і мрі_ї

у жит_тя ври_ва_ють_ся мо_є.

Moderato

mf

Я жи_ву то_бо_ю і для те_бе,

mp

ви_ йшов з те_ бе, в те_ бе пе_ ре_ йду. Під тво_

poco cresc. **f**

_їм ви_со_ким не_ бом гар_ ту_ вав я ду_ шу

poco rit. **f**

мо_ ло_ ду.

poco rit. *rit.* *a tempo*

rit.

f a tempo

Хто те_бе лю_бо_в'ю о_бі_кра_де, хто тво_ї тур_бо_ти об_ми_

f a tempo

_ не, хай то_го зем_не тя_жін_ня

зра_дить і проклят_ням, і проклят_ням без_вість,

без_вість про_ковт_не!

rit. *a tempo*

rit. *a tempo*

Musical score for the beginning of the piece, featuring a vocal line and piano accompaniment with triplets.

ОКСАНА

Слова Ю. Буряківця

Moderato

Musical score for the first system of the piano accompaniment, marked *Moderato* and *f*.

Musical score for the second system, including the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics "За рі_ко_ю_". The piano accompaniment includes a *poco rit.* marking and a sextuplet.

Musical score for the third system, including the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics "постріли в туман_ах, і по се_лах_". The piano accompaniment includes a nonuplet.

зга_ ше_ но вог_ ні. Дмуть віт_ ри із Пів_ но_чі, Ок_

_ са_ но, в на_ шій при_ дніп_ ровській сто_ ро_ ні, дмуть віт_

_ ри із Пів_ но_чі, Ок_ са_ но, В на_ шій при_ дніп_ ров_ській

сто_ ро_ ні.

1 *poco rit.* 2
во_ро_ги.

За рікою — постріли в туманах,
І по селах згашено вогні.
Дмуть вітри із Півночі, Оксано,
В нашій придніпровській стороні. *Двічі*

Що ми знали, бачили з тобою,
І страшить майбутнє, наче ніч.
Ось полинуть роки за водою,
І не буде більше теплих стріч. *Двічі*

І як осінь в вирій птиць поманить,
Неодмінно я вернусь назад.

Тільки ти не вийдеш в ніч багряну
Із походу друга зустрічатъ. *Двічі*

Стрілянина розпочнеться з шанців,
Що травом і зіллям обросли.
Йшли в розвідку вечором повстанці,
І тебе розстріляну знайшли. *Двічі*

В нашім краю осінь у туманах,
Від набоїв рвуться береги.
Чуєш, нарід наш встає, Оксано,
І тремтять, втікають вороги. *Двічі*

1942 рік

НЕ ПЛАЧ, УКРАЇНО

Слова І. Овечка

Andante molto

mf *mp*
Не
плач, У_кра_ї_но! Не плач, рід_на ма_ти! Не вмер_ла ще до_ля тво_.

- я. Ще бу- де - мо, рід - на, ми вку - пі спі - ва -

cresc. *f*

- ти, збе - реть - ся ще на - ша сі - м'я!

Ще вернуться ді - ти з да - ле - ко - го

кра - ю, ще сон - це о - світить по - ля. Не плач, У кра - ї - но! Не

Музыкальный фрагмент с вокальной линией и фортепиано. Вокальная линия: *плач, рід_ний га_ ю! Збе_ реть_ ся ще на_ ша сі_*. Фортепиано: аккомпанемент в правой и левой руках.

Музыкальный фрагмент с вокальной линией и фортепиано. Вокальная линия: *- м'я!*. Фортепиано: аккомпанемент в правой и левой руках. Динамики: *dim.*, *p*.

Музыкальный фрагмент с фортепиано. Динамики: *p*, *cresc.*

Музыкальный фрагмент с фортепиано. Динамика: *f*

mf
Не

плач, мо- я нень- ко! Не плач, У- кра-

- і - но! Хай Ві- ра, На- ді- я, Лю- бов за-

- мі - нять без- меж- ні- і ра- ни й ру- і- ни, си-

rit.

- нів тво - їх згуб - ле - них кров.

a tempo *p*

Не плач, У - кра - ї - но! Не

cresc.

плач, рід - на ма - ти! Ті сльо - зи - да - рем - ні тво -

f

- і: не чу - ти вже бо - ю, за - мовк - ли гар -

meno dim.

- ма - ти, та дим ще нав - ко - ло сто - їть...

meno dim

cresc

meno rit.

mf

Ще

meno rit.

a tempo

вернуться ді - ти з да - ле - ко - го кра - ю, ще сон - це о - світить по -

mf a tempo

- ля. Не плач, У_ кра - і - но! Не плач, рід_ ний

га_ ю! — Збе_ реть_ ся ще на_ ша сі_ м'я,

на_ ша сі_ м'я, на_ ша сі_

- м'я, на_ ша сі_ м'я!

ЛЮБИСТОК

Слова Г.Черінь

Andante

rit. mf a tempo

Ми сьо-год-ні знов у-

mf

rit.

a tempo

-двох з то - бо - ю за се-ло хо - ди - ли по-над

став.

Як спо-чи-ти сі-ли під вер-

бо ю, ти зігнув і ти-хо за-пи-тав:

«Па-м'ята-єш, Га-лю?»

rit.

mf a tempo

Зо-рі, як на-мис-то, роз-си-па-ла ніч-ка над се-

a tempo

-лом». «Пам'ятаєш: зе-ле-нів лю-бис-ток

rit.

rit.

під вік_ ном.

rit.

Più mosso

Più mosso

Allegro non troppo

mf

Allegro non troppo

mf

Вже дав_ но не_ ма_ є з до_ му звіс_ ток,

cresc.

Вже дав_ но не_ ма_ є з до_ му звіс_ ток,

cresc.

тіль_ ки во_ рон_ кря_ че на бі_ ду,

па_ м'я_ та_ еш, Га_ лю, той лю_ би_ сток

у тво_ їм за_ мрі_ я_ нім са_ ду?... *poco acceler.* *p* «Па_ м'я

_ та_ ю все, мій лю_ бий хлоп_ че, та хоч *a tempo*

жде нас рід на сто ро на, по ки

во рог той лю бис ток топ

-че, до ти нам су ди лась чу жи

-на».

ЛЕБЕДІ

Слова М. Ситника

Andante *mf*

Ти ка_за_ла при_йдеш то_ді,

p

як вернуть_ся до нас ле_бе_ді,

f

як роз_квіт_ не виш_ невий наш сад. Ти вер_

-неш_ся до_до_му на_зад.

Più mosso

Дні про-

- йшли, най_ три_ вож_ ні_ ші дні, що ві_

- ка_ ми зда_ ва_ лись ни_ ні...

Мар-но знов я і-ду до рі-

-кі: де виш. не-ві роз-квіт-ли гіл-ки,

де так пах-не при-

-ваб-ли во сад, як ко-хан-ня ми.

-ну - ло - го чад. О.. че - ре - ти шум -

- лять на во - ді, на во - ді, ле - бе -

mp *rosso rit.*

-ді...

f a tempo *p* *pp*

8-

ПРОЩАННЯ*

Слова А. Малишка

Allegretto

f

mf

mf

poco cresc.

Ві- є ві- тер по тра-
Чи гу- де в мо- рях при-

- ві, по зе- ле- ній му- ра-
- бій, блис- ка в не- бі го- ро-

- ві, Про- ве- ду те- бе до
- бій? Чи на ме- не ду- же

*Автор музики у своєму творі використав фрагменти з віршів А. Малишка «Ходить вечір», «Прощання».

Meno mosso

по_ля, гля_ну в о_чі, на вус_та, а чи во_ля, чи не_во_ля,
схо_жий твій хо_ро_ший, ми_лий твій... Пел_че ві_тер ко_ми_шу.

mf

на_пи_ши ме_ні лис_та.
По_сміх_ну_лась: на_пи_шу.

mf *rit.* *a tempo*

Не су_луй од_на,

f

не журись од_на, дів_чи_но мо_я хо_ро_ша, —

виш_ня на_лив_ня. Ой на_пій ко_ня,

ка_ре о_че_ня, си_зо_кри_ле го_лу_б'ят_ко,

1
до по_ба_чен_ня.

2
до по_ба_чен_ня.

КОЛИСКОВА

Борискові

Слова Б. Олександрова

Più mosso molto

The piano introduction consists of two staves. The right hand plays a melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a harmonic accompaniment. The tempo is marked *Più mosso molto*. Dynamics include *p* and *cresc.*

Andante

p dolce

Спи, мій ма_ ле_ сенький,

The first system shows the vocal line and piano accompaniment. The vocal line begins with the lyrics "Спи, мій ма_ ле_ сенький,". The piano accompaniment features a steady accompaniment in the left hand and a melodic line in the right hand. Dynamics include *mf*.

спи.

Ни_ ви о_ ку_ та_ ні сном.

The second system continues the vocal and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics "спи. Ни_ ви о_ ку_ та_ ні сном." The piano accompaniment continues with a similar texture. Dynamics include *rit.* and *a tempo*.

rit.

a tempo

Сріб_ но_ ю стеж_ ко_ ю, ні_ би ме_

The third system shows the final part of the vocal and piano accompaniment. The vocal line has the lyrics "Сріб_ но_ ю стеж_ ко_ ю, ні_ би ме_". The piano accompaniment concludes with a similar texture. Dynamics include *rit.* and *a tempo*.

rit.

a tempo

реж ко ю, мі сяць пли ве за вік ном...
Спи, спи, мій ма ленький, спи...

Спи, мій малесенький, спи.
Ниви окутані сном.
Срібною стежкою,
Ніби мережкою,
Місяць пливе за вікном...

Десь за морями — земля,
Житом засіяний лан.
Стелиться хвилями,
Долами, схилами
Легкий ранковий туман...

Там небосхили ясні —
Неба і золота гра...
Плинуть між кручами
Цвітом квітучими
Води Славути-Дніпра...

Тільки — в неволі той край,
Щастя не бачене там.
Люди засмучені,

Рідні розлучені —
Виростеш — знатимеш сам.

Виростеш, хлопчику мій,
В цій незорій землі.
Край той загублений,
Серцем полублений
Буде ясніти в імлі.

Буде він казка і сон,
Буде він синій розмай,
Поки з безбожої
Сили ворожої
Звільнимо батьківський край!

Спи ж, маленя, засинай...
Поки ще квола рука —
Хай кароокому
В світі жорстокому
Буде дорога легка.

ВЕЛИКОДНІ ДУМИ

Слова Б. Олександрова

Andante

f

rit. *mf a tempo*

Вес_ня_ний день. Спі_ву_чі то_ни,

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a rest, followed by the lyrics "Вес_ня_ний день. Спі_ву_чі то_ни,". The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern with triplets. Dynamic markings include *rit.* and *mf a tempo*.

f

і не_бо зо_лом го_рять... «Хрис_тос вос_

The second system continues the musical score. The vocal line has the lyrics "і не_бо зо_лом го_рять... «Хрис_тос вос_". The piano accompaniment includes a triplet of eighth notes. A dynamic marking of *f* is present.

rit.

- крес!» — спі_ва_ють дзво_ни, ко_лишуть піс_не_ю бла_

The third system of the score shows the vocal line with lyrics "- крес!» — спі_ва_ють дзво_ни, ко_лишуть піс_не_ю бла_". The piano accompaniment features a triplet of eighth notes. Dynamic markings include *rit.* and *a tempo*.

rit.

- КИТЬ.

The fourth system concludes the page with the vocal line lyrics "- КИТЬ.". The piano accompaniment continues with triplet patterns. Dynamic markings include *rit.* and *a tempo*.

a tempo *mf*

У си_ню да_леч ли_нуть мрі_ї... О, кра_ю

сон_ця і сте_пів, щоб за_гу_бить сво_ї на_ді_ї, ти

дов_го- дов_го так тер_пів! *rit*

a tempo *mf*

А_ле ні_ко_ли світ_ло Ра_ю не по_

f

- гас - ло в шумі гроз, то ж ві - рю я, що ти, мій кра - ю,

rit

так са - мо віч - ний, віч - ний, як Хрис -

a tempo

- тос.

a tempo

rit *mf*

І не зло-ба, не дух Мадон. *3* ни

ців з-під Советів (ДОБРУС). Особливі організаторські здібності проявив Д. Завертайло як член управи ОДУМу. Завдяки його старанням було створено струнний ансамбль та ансамбль бандуристів ОДУМу в Чикаго.

Д. Завертайло був адміністратором в ансамблі бандуристів, яким керував Г. Китастий. Тоді й була написана пісня «Весняні мрії» на вірші Д. Завертайла.

Життєвий шлях його обірвався раптово на 53-му році життя 31 серпня 1981 р. Похований на українському кладовищі в м. Блумінгдейл, неподалік Чикаго.

Ільченко Олександр — прозаїк. Народився 4 червня 1909 р. в м. Харкові в сім'ї залізничника. Навчався у Харківському університеті. Був на журналістській роботі.

Автор багатьох повістей, оповідань, нарисів. Серед них: «Дві казки для дорослих» (1966), «Багряний лист» (1969), роман «Козацькому роду нема переводу, або ж Мамай і Чужа Молодиця» (1958, 1984, 1985) та багато інших.

Овечко Іван — поет, прозаїк, літературознавець та громадський діяч. Народився 20 травня 1920 р. на Мелітопольщині Запорізької області в родині заможних селян. Восени 1930 р. його батьків розкуркулили. Батько втік від висилки на Донбас, мати з малими дітьми якийсь час переховувалася у добрих людей в інших селах, а потім також добралася на Донбас. Там, у Краснолуцькому районі, і закінчив І. Овечко середню школу. Навчався заочно у Ворошиловградському (тепер Луганському) педагогічному інституті, після закінчення якого учителював спершу в початковій, а пізніше — у середній школі. У 1938 р., за Єжова, заарештували його батька, який зазнавши великих тортур та знущань, очевидно, був розстріляний, бо слід його захолов.

На початку Другої світової війни І. Овечка разом з іншими синами «ворогів народу» відправили на фронт без зброї та обмундирування. Їхню частину оточили німці, проте йому пощастило вибратися з оточення і пішки дістатися додому.

Його родина перебралася на Захід. Опинившись у Німеччині, І. Овечко працював на фабриці. Після закінчення війни виїхав у Бразилію. Там спочатку два роки працював на фізичній роботі, пізніше разом з братом відкрив власне підприємство. Писав для українських газет і журналів, а також португальською мовою — до бразилійських. У цей період життя написав багато статей, гуморесок, віршів, оповідань та репортажів.

Америку вперше разом з родиною відвідав у 1958 р., а в 1959 р. переїхав жити до Каліфорнії. Заробляв на життя закрійником у різних підприємствах і водночас брав активну участь у культурному житті української громади. Був одним із засновників тижневика «Вільний світ», редактором і видавцем «Вістей українського культурного осередку». Опанувавши англійську мову, почав викладати в коледжах та університетах німецьку і російську мови, культуру народів Советського Союзу та історію десидентського руху. У 1971 р. захистив докторську дисертацію в Українському Вільному Університеті — «Чехов і Україна», в якій довів, що А. Чехов — українського походження, простежив його зв'язки з Україною та виявив українські елементи в його творчості. 1982 р. заснував і видавав протягом 36 місяців журнал «Украпрес» — критичний

огляд української преси. В 1984—1985 рр. двома накладками видав довідник про Україну та українців під назвою «Ukraine and Ukrainians». Живучи в Колорадо, заснував своє видавництво, в якому видав чотири збірники власних статей, а також понад сорок книжок інших українських авторів.

На його вірші написано п'ять пісень: Г. Китастим — «Не плач, Україно», В. Божилом — «Навчіть мене, мамо», В. Шутем — «Велика Ти», «Усусусе, не сумуй!» та «В очах веселка».

Олександрів Борис (літературне ім'я Бориса Олександровича Грибінського, псевдонім — Свирид Ломачка) — поет, прозаїк, перекладач, редактор, літературознавець і культурно-громадський діяч. Народився 21 липня 1921 р. в Ружині на Житомирщині. Початок Другої світової війни застає його студентом філологічного факультету Київського педагогічного інституту. В роки війни виїжджає на Захід. Перебуваючи в таборі для переселенців у Зальцбурзі (Австрія), видає першу збірку поезій «Мої дні». 1948 р. Б. Олександрів переїхав до Канади й поселився в Торонто. Окрім роботи, що давала засоби для існування, займався культурно-громадською діяльністю. У 1962 р. навчався у бібліотекарській школі, потім здобув вищу освіту, закінчивши славістичний факультет Оттавського університету. Був редактором і співредактором журналів «Промінь», «Літаври», «Нові дні» та «Молода Україна» (журнал ОДУМу).

Життя Б. Олександрова закінчилося трагічно. 21 грудня 1979 р. на вулиці м. Торонто його збив автомобіль.

Б. Олександрів є автором поетичних збірок «Туга за сонцем», «Колокруг», «Камінний берег» і «Поворот по сліду»; прозових гумористично-сатиричних творів, надрукованих під псевдонімом Свирид Ломачка «Свирид Ломачка в Канаді» та «Любов до ближнього». Переклав українською мовою цілий ряд поезій з білоруської, англійської, французької, чеської та російської мов.

Поезія Б. Олександрова дуже мелодійна. На його вірші композиторами Ф. Евсевським, І. Веселовським, В. Шутем, Р. Бородівичем, М. Недзвецким, В. Годзяцьким та Г. Китастим написано ряд вокальних творів. Два твори Г. Китастого на слова Б. Олександрова («Великодні думи» та «Колискова») вміщено в цій збірці.

Олександр Оесь (Олександр Іванович Кандиба) — поет. Народився 5 грудня 1878 р. в с. Білопілля на Сумщині. 1902 р. закінчив Харківський ветеринарний інститут. Літературну діяльність почав 1903 р. У 1919 р. разом з українською армією С. Петлюри емігрував до Австрії (Відень), пізніше перебрався до Праги, де й прожив решту свого життя. Перебуваючи в еміграції, словом продовжував свою боротьбу за українську державність. Помер О. Оесь 22 липня 1944 р. в Празі після тривалої хвороби, пригнічений смертю єдиного сина — поета Ольжича, закатованого німецькими нацистами в концтаборі у Саксенгаузені.

Твори О. Оєся: збірки «З журбою радість обнялась» (1907), «Поезії» (1909), «Твори» (1914), «Чужиною» (1920), «Перезва» (1921), «Кому повім печаль мою» (1931). Багато віршів поета покладено на музику.

Перелісна Катерина — дитяча письменниця і пе-

дагог. Народилася 1902 р. в Харкові. У 1919—1931 рр. виступала з віршами, оповіданнями, статтями і рецензіями в харківських журналах і газетах. У 1942 р. виїхала до Львова, працювала в журналах «Малі друзі» і «Дорога». Після війни жила в Німеччині. Автор дитячих збірок: «Для малят про звірят» (1952), «Ой хто там?», «Три правди» (1967) та ін.

Підсуха Олександр — поет, драматург, прозаїк. Народився 16 жовтня 1918 р. в с. Ніжилівці Макарівського р-ну на Київщині в селянській сім'ї. У 1939 р. закінчив англійський факультет Харківського педінституту іноземних мов. Викладав у Донецькому індустріальному інституті, в Київському педінституті, працював відповідальним редактором журналу «Дніпро», був головою Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном.

Автор понад 20-ти поетичних збірок, серед яких «Чекання зустрічі» (1980), «Гарячий цвіт осені» (1985) тощо, роману у віршах «Поліська трилогія» (1962), кількох збірок прозових творів та п'єс.

Симоненко Василь — поет. Народився 8 січня 1935 р. в с. Біївці Лубенського р-ну на Полтавщині в селянській родині. В 1957 р. закінчив факультет журналістики Київського державного університету. Працював у редакціях газет «Черкаська правда», «Молодь Черкащини» та інших періодичних виданнях, друкуючи в них свої поезії, статті, переклади. Перша книга «Тиша і грім» вийшла у 1962 р., невдовзі, у 1963 р., побачила світ його казка «Цар Плаксієв та Лоскотон».

Передчасна смерть обірвала життя поета 14 грудня 1963 р.

Після смерті поета окремими виданнями вийшли книги поезій: «Земне тяжіння» (1964), «Поезії» (1966), «Избранная лирика» (рос. мовою, 1968), «Лебеді материнства» (1981), казка «Подорож у країну Навпаки» (1964), збірка новел «Вино з троянд» (1965). За кордоном вийшли книга «Берег чекань» (1965) та «Поезії» (1966).

Ситник Михайло — поет. Народився 6 травня 1920 р. у м. Васильків під Києвом. Почав друкуватися 1936 р., будучи студентом Київського педагогічного інституту. Під час німецької окупації М. Ситник деякий час редагував газету у Василькові, пізніше працював у редакції часопису «Українське Слово» в Києві, де він організував і редагував «Літературний додаток» до «Українського Слова», котрий став потім частиною окремого літературного часопису «Літаври». Після повернення Радянської Армії поет емігрував за кордон. Туга за втраченим рідним краєм зламала його. Не маючи сил, чи, може, й бажання змагатися з примарами минулого, він почав шукати забуття у харці, усамітнюватися, уникати зустрічей зі знайомими. 21 серпня 1959 р. його знайшли мертвим в Гумболт-паркові в Чикаго. Похований в містечку Елмвуд — передмісті Чикаго.

За життя М. Ситник видав чотири збірки поезій. Дві з них в Україні — «Від серця» та «Нові обрії», решту — «Відлітають птиці» (1946) і віршовану повість про Українську Повстанську Армію «Залізничний сторож» (1947) — на еміграції. Багато віршів і нарисів друкувалися в журналі ОДУМу «Молода Україна», «Нових днях», в газеті «Українські вісті» та

інших періодичних виданнях діаспори. Остання збірка його поезій «Цвіт папороті» була видана зусиллями Центрального комітету ОДУМу та видавництва «Молода Україна» у 1975 р.

Славутич Яр — поет, літературознавець. Народився 11 січня 1918 р. в с. Благодатнім на півночі Херсонщини. Навчався в початковій школі с. Благодатного, потім — в Гурівській семирічці. У 1932 р. його і батька заарештували, а матір із малими дітьми виселили з хати. Прадавній їх хутір зрівняли з землею. По дорозі на заслання Яр Славутич вискочив з вагона на повному ході і повернувся в Україну. Жив і здобув середню освіту під чужим іменем. У 1940 р. закінчив Запорізький педагогічний інститут з дипломом викладача української мови і літератури.

Під час війни Яр Славутич брав участь в українському підпільному русі, був сотником в організованій ним із колишніх червоноармійців Чернігівській Січі, яка влилася згодом в Українську Повстанську Армію.

В Німеччині навчався в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, видавав журнал «Заграва», був редакційним секретарем часопису «Арка» та Мистецького Українського Руху (МУР). Тоді ж вийшли в світ його збірки поезій «Співає колос», «Гомін віків», «Правдоносці» та «Спрага».

Після приїзду до США відновив навчання в Пенсильванському університеті у Філадельфії й здобув диплом доктора філософії. Педагогічну працю почав у школі мов у Монтерей в Каліфорнії. Впродовж 1960—1983 рр. був професором слов'янських мов і літератури в Альбертському Університеті в Едмонтоні (Канада).

Яр Славутич є автором дванадцяти поетичних збірок, шести наукових праць з літературознавства, семи підручників української мови, багатьох статей та рецензій. Відзначений багатьма нагородами, а саме: першою і другою преміями від Українського літературного фонду ім. І. Франка в Чикаго, Шевченківською золотою медаллю від Комітету Українців Канади за педагогічну діяльність, преміями ім. Д. Яворницького та Д. Загула. Протягом 1992—1994 рр. в Україні видано його «Твори в двох томах», дослідження «Меч і перо» та «Розстріляна муза», а в Канаді — книги «Українська література в Канаді» та «У вирі багатокультурності». 1995 р. у видавництві «Музична Україна» вийшли «Вокальні твори на слова Яра Славутича».

Близько 50 його поезій покладено на музику. Г. Китастий написав чотири пісні на вірші Яра Славутича: «Карпатські січовики», «Наші будні — розгорнена книга», «Конотопська слава» та «Дума про Кемптен». Перші три пісні вміщено в цьому збірнику.

Черінь Ганна — поетеса, прозаїк. Народилася 29 квітня 1924 р. у Києві. Навчалася на філологічному факультеті Київського університету. Літературну діяльність розпочала в Україні, друкуючись у дитячих і юнацьких виданнях. Під час війни працювала у видавництві «Голос» (Німеччина). Після закінчення війни мешкала в таборах для переміщених осіб, брала активну участь в літературному житті українців. 1949 р. в Німеччині вийшла перша її збірка лірики «Крещендо».

У 1949 р. переїхала до США і до виходу на пенсію жила у м. Чикаго. Студіювала лінгвістику і бібліоте-

карство в Чикагському університеті. Здобула два магістерські ступені. По закінченні навчання працювала у бібліотеці Чикагського університету.

Ганна Черінь автор 26-ти книг. Серед них твори для дітей «Братик і сестричка», «Українські діти», «Нове життя»; збірки поезій «Чорнозем», «Вагонетки», «Небесні вірші», «Травневі мрії», «Зелень моря», «Квіти добра і зла», роман у віршах «Слова» (перевиданий у Києві 1991 р.), тревелоги «Їдьмо зі мною!», «Їдьмо зі мною знов!» і «Мандри»; збірки оповідань «Українська кров» і «Люстро мого життя», збірка гуморесок «Хитра макітра». Вона є також автором низки нарисів, критичних статей, оповідань і поезій, що друкувалися в різних періодичних видання діаспори.

На вірші Ганни Черінь композитор Василь Шуть написав 10 дитячих пісень та оперу для молоді «Поїзд щастя». Г. Китастому поетеса присвятила три вірші: «Капітан», «Шовковиця» і «Бандура», котрі увійшли до збірки «Травневі мрії». Пісню «Любисток», написану Г. Китастим на слова Г. Черінь, вміщено в цьому збірнику.

Юриняк Анатоль (Юрій Кошельняк) — поет, письменник, літературний критик, публіцист, активний культурно-громадський діяч. Народився 8 грудня 1902 р. на Проскурівщині — західній частині Поділля (тепер Хмельницька область) в родині учителя, котрий залишив учительювання задля сільського господарства. За

радянської влади А. Юриняк переїхав на Київщину. 1929 р. вступив на мовно-літературний факультет Київського інституту професійної освіти (КІПО) і закінчив його у 1934 р. Працював учителем української і російської мов та літератури. У 1940 р. погодився поїхати учителювати в північній Буковині, яка тількино відійшла до України. Під час німецької окупації А. Юриняк продовжував педагогічну діяльність, а також працював у часописі «Український голос» на Поділлі. В грудні 1943 р. виїхав спочатку до Львова, потім до Кракова, а звідти — в Дрезден. Працював робітником на фабриці. Після капітуляції Німеччини перебував у ДП (депортаційних) таборах в Людвігсбургзі, Бад-Верісгофені та Новім Ульмі. Чотири роки працював у редакції газети «Українські вісті», викладав у Райнгард-казармах, в українському таборі, в гімназії. Наприкінці 1949 р. А. Юриняк переїхав до США. Жив у різних містах: Нью-Йорку, Детройті, Міннеаполісі, Чикаго та Лос-Анджелосі. Працював робітником на різних фабриках і заводах, викладав у школах українознавство, постійно дописував до газет і журналів діаспори, видавав книжки.

А. Юриняк є автором книг: «Літературний твір і його автор», «Творчі компоненти літературного твору», «Літературні жанри — повісті, поеми і драми», «Критичним пером», «Камікадзе падає сам», «На далеких шляхах», «Справжня наречена», «Людяч і собі» та ін.

МАТЕРІАЛИ ПРО ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ГРИГОРІЯ КИТАСТОГО ТА ДІЯЛЬНІСТЬ КАПЕЛИ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

Улас Самчук

ВЕЛИКИЙ БАНДУРИСТ ¹

Г. Китастий
Детройт, 1950 р.

Коли народ України у всій своїй історичній перспективі, з кінцем вісімнадцятого і початком дев'ятого сторіччя, був смертельно загрожений імперіалізмом його північного сусіда, на допомогу йому прийшов з найглибших і найгустіших мас народніх незрячий, дивовижно натхненний і пророчовіщий передвісник народнього відродження з назвою **Кобзар**.

Кобза і кобзарі в різних часах і різних умовах, невтомно й беззастережно, не зважаючи на ніякі труднощі, при всіх режимах окупації — чи було це за Миколи Палкіна, чи за Сталіна Лютого — виходили на «розпуття велелюдні» і словами скарги, плачу, обвинувачення, погрози і закликів виривали знедолених зі зневіри, відкривали очі сліпим, воскресали

національно мертвих. Творилося велике чудо, зароджувалося і відроджувалося велике плем'я на краю Європи, про яке «Книга биття українського народу» каже: «І Україна буде непідлеглою Річчю Посполитою в Союзі Слов'янським. Тоді скажуть всі язика, показуючи рукою на те місце, де на карті буде намальована Україна: «От камень, него же не берегоша зиждущій, той бисть во главу угла».

Кобза і кобзарі, коли дивитися з цієї вже історичної висоти і далечі, відіграли в цьому судьбоносному процесі «зиждущих» нової України роллю абсолютно вирішальну. Безліч безіменних кобзарів — а між ними вже таких історично іменних, як Остап Вересай, як Пархоменко, Кравченко, Кучутура-Кучеренко, а головне, Гнат Хоткевич-Галайда — створили хвилюючу легенду романтичної України, яка під впливом огненного слова Шевченкового «Кобзаря» перетопилася в Україну-Мрію майбутнього зо всіма прерогативами нації, держави, суверенності і свободи.

На цьому ґрунті постала ідея створення кобзарських ансамблів, яку започатковано, здається, з початком нашого століття 1902 року Гнатом Хоткевичем, на пропозицію проф. М. Сумцова для демонстрації цього мистецтва перед археологічним з'їздом у Харкові. З цього археологічного середовища ця ідея вже в революцію перетворюється в живу, вражаючу і запліднюючу ідею у вигляді Капели Бандуристів ім. Т. Шевченка.

Це є довга, драматична, часто трагічна частина української історії. Як її цілість, і з її творчого процесу виходять уже не поодинокі безіменні і сліпі співці козацького епосу, а цілі з'єднання талановитих мистців цього благородного мистецтва, яке спонтанно й нестримно стає мистецтвом широких і найширших мас народу, переходить кордони України, а згодом і Європи. У наш час кобза і кобзарі, або бандура і бандуристи, одягнуті в пишні шати української мінувшини, викликають подив і захоплення не лишень дома в Україні, але також поза домою, на широких просторах Сибіру, великих міст Європи й Америки. Сила-силенна уваги всього світу звернена на Україну заходами і засобами цих віддалених, беззастережних носіїв і сіячів «нашої правди і нашої волі».

З цього величного процесу виловилося також одно історично ствержене і навіки задокументоване ймення — Григорій Китастий. Він є вражаючим прикладом сили, невмиручості й подвигу цієї ідеї кобзарства, бо виступає на цю сцену приречення в час, коли, здавалось, не було багато місця для виявів мистецтва. Перша світова війна, довга, кривава і безоглядна революція, Друга глобально-тотальна вій-

¹ Промова на святі 60-ліття Григорія Китастого в Чикаго, 15. IV.1967 р. /Збірник на пошану Григорія Китастого у 70-річчя з дня народження. Нью-Йорк, 1980, с. 186—191. (Друкується з незначними скороченнями).

на, ламання кордонів, вірувань, традицій. У цьому протиставленню сил, ніби чудом з'являється ціла черга дуже визначних продовжувачів і творців кобзарського мистецтва, а між ними в першу чергу Григорій Китастий.

Час і місце його появи на цій ниві роботи історично й географічно дуже відповідає природі цього явища. Рождений у Кобеляках, тобто у просторі давнього козацтва, і вихований у Полтаві, тобто в центрі відродженого українства, він діє в час розгортання української ідеї в широку ідеологічно-політичну силу, у відомі судьбосні роки, коли Україна зі свого романтично-мрійницького клімату переходить у смугу жорстокого вогненного гарту боротьби за свої людські, політичні і культурні права. Двадцять років нашого століття, не лишень в літературі, але також і на всіх інших ділянках нашої національної дії, визначаються загостренням національної чуйності і прискіпшенням темпу відродженецької акції. По обох боках тодішнього кордону (Збруча), не дивлячись на всю його гостроту і виключність, на сході і заході українська духовна сила спонтанно й однозгідно, чи то у вияві націоналізму на заході, чи діяльності ідеї літературно-культурних сил сходу на чолі з Хвильовим, розгортається, закріплюється і вростає в українську природу, великий, потужний, незаперечний рух активного українства, яке, здавалось, бажало наздогнати і надолужити затрачені століття минулого поневолення і застою.

Кобзарі і кобзарство у такий час або у такому кліматі мусіли силою своїх природних прикмет, виявити найбільше активності. Це ж бо, либонь, одна з найважливіших струн у гармонії духовності української людини, либонь, це чи не найавторитетніша сила, яка може єднати і наставляти на подвиг своєрідну масу цього народу. Глибокий сентимент минулого, тяга традиції, чари героїзму, музики і слова — все це разом втілюється в один інструмент з певною кількістю струн, до яких обережно торкаються вражливі дотики пальців незрячої людини. І в тих звуках відчувалися далі, простори, привабливі візії, вони мали силу просякати у глибокі глибини кожної душі і викликати в ній невимовні зворушення, подив і бажання правди. Кобзар у гущі ярмаркових людей, на вигоні чи під церквою села, на базарі міста міг творити містерії чудес, то яку силу мусіла зосередити в собі група кобзарів у вдосконаленому поєднанні, на великих сценах великих столиць перед лицем вибраних слухачів і вибагливих знавців цього музичного мистецтва. Напрошується думка, що це мистецтво можна ще більше удосконалити, з нього, при певних мистецьких, декоративних і світлових засобах, можна створити величну співігру емоційних середників, якими є звук, колір, рух і слово.

Протягом першої половини цього нашого двадцятото століття кобзарське мистецтво було дуже розгорнуте і удосконалене. Сьогодні вже годі в короткому огляді дати бодай приблизний перегляд його творчих одиниць. П. Потапенко, Г. Назаренко, Є. Цюра, Й. Панасенко, брати Гончаренки і так багато інших прекрасних і дорогих імен, між якими брати Китасті чи, краще, двоє поколінь Китастих зі своїм провідним Григорієм створили цілу епопею вже організованого,

свідомо направленого і конкретно вивжитого кобзарства у вигляді великої, барвистої і вражаючої Капелі Бандуристів. Діяльність цієї Капелі, починаючи найраннішими роками (десь з початком відродження України 1918 року, а пізніше під большевицько-московською окупацією), була надзвичайно динамічна і потенційно надійна. Капеля розгортає свою діяльність, музичні школи Полтави, Києва, не дивлячись на всі несприятливі політичні умови, вишколюють все нові і нові здібні кадри. Капеля здобуває пошану і любов усієї України, виїжджає за її кордони, відвідує Кавказ, Сибір, головні міста Московії, стигає на себе репресії, переживає разом з масами народу апокаліптичний голод 1932-33 років, арешти своїх керівників, членів. 1934 року арештовано її мистецького керівника В. Кабачка. З його арештом загинула велика нотозбірня Капелі, яка була для неї великим і незамінним здобутком. Пізніше арештовано і вивезено Борця, Дорошка, ще пізніше — Балацького і багатьох інших. До Капелі призначають партійно-поліційного доглядача Аронського, починається послідовний натиск на знищення її національно-народного характеру та її культурно-відродженецького завдання.

Григорій Китастий починає свою працю з Капелею після закінчення науки в Київському Драматичному Інституті ім. Лисенка², він стає одним із заступників мистецького керівника Капелі М. Михайлова 1936 року. З цим роком починається велика, довголітня, різноманітна праця з Капелею, яка обривається аж 1941 роком, коли вибухнула війна, коли багатьох членів Капелі мобілізовано до війська, а в тому також і Григорія Китастого.

На наш погляд, можливо, цей новий, ніколи не передбачений етап життя і діяльності Григорія Китастого, який почався тією великою війною, є чи не найголовнішим і найпочеснішим етапом його кобзарської епопеї. Ця велика, глобальна, тотальна війна відкрила українській кобзі широкі двері у широкий, свободний, цікавий світ. Це правда, що Капеля Бандуристів, уже на чолі з Григорієм Китастим, відривається від рідного ґрунту і силою обставин опиняється поза межами й кордонами рідної землі, батьківщини народу і культурної стихії. Але разом з цим це є також правда, що вона переходить саме ту межу, за якою почався для неї новий історичний етап діяння, якого до цього часу вона не мала можливості виконувати. Бо треба не забувати, що українська бандура, як довго Україна не є свободною, суверенною землею, була, є і буде забороненою справою. Ніякий уряд чужого походження не погодиться на свободний вияв цієї автентично народної української сили у повному обсязі. Це ніяке диво, що сліпих бандуристів царські жандарми забирали з ярмаркових площ; це ніяке диво, що советська Росія арештовувала і знищувала бандуристів; це ніяке також диво, що німецькі окупанти України під час війни намагалися заборонити бандуристів до концентраційного табору; і це ніяке диво, коли українські бандуристи є сьогодні за кордонами у тій самій ролі, що й українські політики, українські вояки і взагалі українські патріоти, дарма, що бандура на перший погляд лишень звичайний, невинний музичний інструмент.

Бо саме цей невинний, звичайний музичний інстру-

² Тут подано неточну назву. З 1928 року цей учбовий заклад називався Музично-драматичний інститут імені М.В. Лисенка. — *Рег.*

мент інспірував до відродження цілковито знищену природу нашого народу, він, цей невинний інструмент, озголотив динамічну силу Шевченкового слова, і ми не раз були свідками, як цей самий невинний інструмент приводив до стану екстази багатотисячну масу слухачів у найбільших залах Америки й Канади. Пригадуючи перший концерт бандуристів у Канаді, в Торонті, у залі Месі Голл, яка вміщає багато тисяч слухачів і яка була тоді переповнена, я мав нагоду бачити, як одна жінка на перші звуки бандуристів попала в істерику захоплення, а ціла зала ніби занімала від напруженого, містерійного здивування.

Отже, бандуристи пішли у світ, широкий світ, далекий світ, а головне, свобідний світ, де вони могли показати себе у повній своїй красі і силі, не будучи контрольовані ніякими архангелами партії, поліції чи уряду. Вони пішли знову на «розпуття», але вже не сільських українських ярмарків, а на розпуття Нью-Йорку, Чикаго, Монреалю і цілої цієї землі від океану до океану. Вони переїхали також Європу. Хай під час війни, хай у трагічних воєнних умовах, але завжди мобілізовані і завжди готові до бою за свою вимріяну місію воскресіння землі предків. Вони нарешті перейшли судьбосні табори вигнання, де разом з сотнями тисяч українського ісходу йшли через світ до землі обіцяної і давали тим тисячам вигнаних велетенське посилення свого чаруючого духа. Вони наснажували, вони скріпляли, вони гоїли, вони зводили занепалих і втомлених. Я чув їх у розторощеному Рівному, я чув їх у занімалому Городку, я чув їх на руїнах Берліну, я чув їх у таборах Авґсбургу, Штутгарту, Мюнхену, я чув їх у канадському Торонті, я чув їх у пишному Вашингтоні, і кожний раз, де б це і коли б це не було, я їх не тільки чув, я їх пережив, я був ними до глибини схвильований, я був наново організований і наново заряджений до нових змагань на нових фронтах... І це не був тільки я. Це були ми, вони, всі люди, весь світ — всі ті, що їх бачили і чули. І саме в цьому таїться та правда про них, якої вони самі ще не сконкретизували й не звели до синтези і якої ми всі тут зібрані не можемо збагнути до самого дна.

Це так добре, що вони переступили межу своєї неволі, і не те найгірше, що вони їздять не своїми дорогами, дихають не своїм повітрям, не бачать своїх соняшників чи горожених пловців. Сьогоднішній світ є малий, тісний. Сьогодні ми нашу Україну можемо мати скрізь і навіть ось тут, у цьому Чикаго, ми бачимо її, чуємо її, боліємо нею, а разом ми звільнені від контролю наших поневолювачів, можемо говорити і діяти тією мовою і тими діями, які вириваються з нас так само, як виривається вітер з океанських просторів, вільно, незалежно, суверенно.

А Україна була, є і буде! Ніхто і ніколи не зможе вирвати її з її ґрунту. Вона жива там, вона жива тут, в Україні, і не в Україні, учора, сьогодні і завтра. Ми всі це чуємо і знаємо, і коли ми сьогодні отут зібрані у святочній патріотичній громаді людей з приводу 60-ти років життя дорогого нам невтомного бандуриста, співака, музики, композитора і з роду в рід патріота, натхненного і вогненного носія давніх і прадавніх традицій нашого народу, ми це свято особливо відзначаємо, нав'язуючи його традицію до тих далеких часів, коли то співак Боян зі своїми гусями наповняв вірою сили наших прапредків з князем Ігорем, що вів своє воїнство в похід на половців невірних, коли наше військо козацько-запорозьке завжди вирушало в похід під звуки кобзарів, коли гайдамацтво Холодного Яру набирало відваги під ці ж чародійні мелодії.

«Добре! Добре! Ну, до танців,
До танців, кобзарю!»
Сліпий вшкварив — навприсядки
Пішли по базару.
Земля гнеться. «Нумо, Гонто!»
Нум, брате Максиме!
Ушкваримо, мій голубе,
Поки не загинем!»

<...>

Григорій Китастиий

АВТОБІОГРАФІЯ (Капеля під патронатом Т. Шевченка)¹

Друга світова війна, що раптово вибухла 22 червня 1941 року, застала Капелю в концертній подорожі у Кривому Розі. Дирекція Капелі після довгих зусиль дочекалась на телефонічну розмову з Управлінням у Справах Мистецтв, щоб дістати вказівки, що має робити Капеля в цій непередбаченій ситуації. У слухавці звучав наказ коротко, по-військовому: негайно повертатися до Києва! Кривий Ріг, з його копальними залізної руди, розташований на правобережжі Дніпра на віддалі чотирьохсот кілометрів від столиці на південь. За нормальних обставин потяг покривав віддаль між Кривим Рогом і Києвом прямим шляхом через Знам'янку, Корсунь, Білу Церкву за вісім-дев'ять годин. Але на другий день війни головні лінії,

що вели на захід, були забиті військовим транспортом, а потяги пасажирські мусіли петляти глухими довколишніми треками лівобережжя.

Капеля з трудом прибула до Полтави після триденних своїх мандрів. Ще два дні довелося капелянам юрмитися поміж тисячною масою на площі південного двірця Полтави. Люди, немов збаламучені від голоду, спраги, безсоння й страху, атакували проїжджі потяги, що й так були вже переповнені. Але ще можна було влізти через вікно, учепитися за поруччя, та й на даху вагонів знаходилося місце... Війна застала людей у літню пору, коли міське населення шукало відпочинку біля моря, на берегах Дніпра з його принадними річковими притоками, людей у службо-

¹ Збірник на пошану Григорія Китастого у 70-річчя з дня народження. Нью-Йорк, 1980, с. 32.

вих відрядженнях, військовиків. Усі вони нетерпляче поспішали з'єднатися з родиною, повернутися до місця своєї праці, з'явитися до приналежної військової частини. Капеля повернулася до Києва на шостий день своєї подорожі.

До початку війни народ вірив запевненням головнокомандувача збройних сил СРСР К. Ворошилова, що «будемо бити ворога на його території». Та й як можна було не вірити? На жовтневі або першотравневі свята головна вулиця Хрещатик м. Києва було гнеться від танкових колон, моторизованої артилерії, а з повітря вас глушать мотори літаків. Тепер, на шостий день війни, Київ готувався до оборони. Гомінкий Київ притих. Вулиці спорожніли. Військово-зобов'язаних покликано до війська. Управління у Справах Мистецтв метушливо роздавало так звану «броню» державним одиницям, які підлягали негайній евакуації. Таку броню дістали: держ. опера, хор «Думка», драм. театр ім. І. Франка, Академія Наук УРСР, Спілка письменників, Спілка композиторів та багато інших мистецьких організацій. Члени Капелі сподівалися, що їхня приналежність до Державної Капелі Бандуристів, єдиної в УРСР, збереже їх від покликання до війська. Але Капеля броні не дістала. Капелю було розформовано. Армія одержала підкріплення в кількості 48 співаків-бандуристів. Молодших віком приділено до бойових з'єднань, а старших — на копання протитанкових ровів. Але їхня участь не вплинула на розвиток військових подій. Невдовзі Київ і вся Україна були заводнені ворожим військом. Родини членів Капелі залишилися в келіях Лаврського монастиря, де Капеля та Жінхоранс мали місце свого осідку. Лишилися при родинах й окремі старші віком бандуристи, зокрема Я. Протопопів, С. Міняйло.

Довголітня спільна праця бандуристів, мистецький успіх, спільні переживання голоду в роках 1932—1933, арешти мистецького проводу Капелі й окремих її членів породили глибоке відчуття побратимства. Тепер вони були роз'єднані й війною розсіпані по всіх закутках України. Але відчуття побратимства, мета спільного діяння просвічували їм шлях через колючі, вже німецькі, загороди таборів військовополонених. Хай буде дощ, хуртовина, нехай роздягнуті, голодні й босі — кожен з них день-у-день, крок за кроком наближався до родини, до своїх побратимів, до рідного Києва.

Уже в кінці жовтня 1941 року голодні й виснажені зібралися бандуристи бувшої Державної Капелі, що з ласки Божої лишилися живими, на пробу. То був початок мистецької праці Капелі уже під патронатом Т. Шевченка.

Ласкава доля зберегла майже всю кобзарську еліту, найкращих бандуристів із бувшої Державної Капелі. Ось вони поіменно: Я. Протопопів, що лишився при родині. Й. Панасенко пішки дібрався з Полтави. Г. Назаренка врятували з табору полонених у Дарниці. Т. Півко, І. Китастий, П. Міняйло, які опинилися в так званому київському оточенні й околицним шляхом дійшли до свого дому. Ю. Колесник теж незабаром з'явився. Д. Черненко найпершим опинився вже в «німецькому» Києві. О. Дзюбенко, якого не раз тягли до в'язниці, десь переховувався до приходу німців. Повернувся ніби з полону І. Павлов. З'явився на Київських руїнах Г. Махиня, який пізніше став капелянським літописцем. Прибув до Києва і я в кінці жовтня, вирвавшись з роменського табору

полонених, начебто з обіймів смерті. Ще приєднався до Капелі студент вечірньої консерваторії бандурист М. Лісківський. Найвибагливіший диригент не міг би так пропорційно й фахово дібрати вокально-кобзарський ансамбль із фронтових недобитків. Ще до упадку Києва родини багатьох бандуристів одержали повідомлення, що той чи інший член Капелі поляг смертю героя чи був ранений у бою з ворогом. Уже не жив і мистецький керівник Капелі, блискучий бандурист, учень Г. Хоткевича Д. Ф. Піка. Загинув у боях і попередній диригент Капелі М. Опришко.

У Києві стало відомо про те, що при відступі у підвалах НКВД був замордований відомий оперовий артист М. І. Донець, якому ще в 1924 році присвоїли звання заслуженого артиста УРСР. Уже за німецької окупації з рук московської агентури загинув знаний український фольклорист, філолог і музикознавець Д. М. Ревуцький. Не могли простити Д. Ревуцькому і його дружині, що не втікали, а лишилися в Києві. Вони були порізані в нічну пору у власному помешканні. Зима 1941-42 року прийшла прискорено й була непам'ятно холодна, як спільник ворожої змови проти стероризованого і голодного міського населення. Діти, родина живилися якоюсь рідкозвареною юшкою й до ліжка лягали не скидаючи зимового одягу. А все ж бандуристи приходили на проби, бо ж треба було очиститися від скверни радянської й відновити свій, кобзарський стиль, на якому лежало довгі роки партійне табу. Проби відбувалися в нетопленому приміщенні Російської Музкомедії на вулиці Леніна. Якось завітав на пробу відомий кінорежисер І. Кавалерідзе, завідувач культурно-освітнього й мистецького відділу при міській управі, головою якої в той час був Данило Багазій. Капеля домагалася через міську управу дозволу на виїзд з концертами в районі міста, на села. Одного дня, в кінці грудня 1941 року, гестапо розстріляло Д. Багазія, а в лютому 1942 року перестріляло відповідальних людей часопису «Українське Слово» — редактора І. Рогача, Михайла й Олену Телігу та інших.

А тим часом німецька цивільна агентура приглядалася до кожного з нас, вивчали наше підгрунтя, знеслідвано з'являлися на мешкання, обнюхували, як ті пси, кожний кут у хаті, свердлили наш мозок очима та все допитувалися, хотіли знати, які наші політичні переконання. І ось після довгого чекання, коли капеляни і їхні родини дожилися, як кажуть, «до самої ручки», німецька влада видала дозвіл на концертну подорож до Білої Церкви, Таращі, а в нашому пляні було вписано ще Умань та інші міста. Не повні два тижні бандуристи виступали по більших і менших селах, містечках і не обов'язково в ogrіваних театрах, а більше по школах, а то й у стодолах, де стоячи люди змахували з очей сльози, слухаючи про «Морозенка», і роз'яснювались у бадьорих чи жартівливих піснях. Піснею «Гей, нум, хлопці, до зброї!» починала свої виступи Капеля, і зміст цього старокозацького маршу навіть підлітки сприймали як девізу! Перші дні бандуристи перехворіли від незвичного й ситого харчування. Скрізь гостили їх, частували самогонкою, саньми перевозили від села до села; вони мали чим гостити, вони тепер жили найбагатше у порівнянні з колгоспною нормою. Після наших мистецьких виступів люди почували себе духовно оновленими, як після купелі в цілющій воді. За радянської дійсності Капеля ні разу не була десь на селі, не співала пісень

своїм трудівникам землі. Тепер наші безпосередні зустрічі підняли й нас із зневіри. Ми зрозуміли самі себе, що срібнострунна мова бандури — це мова нашого народу. Нею можна найглибше передати «Заповіт» Шевченка, розповісти про Гонту, Залізняка, Перебийноса, які саме тут ішли на герць, боронили свій народ, свою землю від навали ворожої. Та ось зненацька настиг до Капелі наказ Штадткомісаріяту — негайно припинити концерти й повернутися до Києва. Цей наказ перейняв нас у Білій Церкві в першій третині березня, коли невідступно стояли ще морози, дула хуртовина, заносючи всі сліди людського життя. Через відсутність транспорту кожний мусів брати бандуру на плече та йти пішки. Поміж Білою Церквою і Гребінкою немає жодного проміжного поселення, треба пройти двадцять два кілометри за одним махом. Ми цілий день шугали в снігу, падали, присідали, ноги й руки були приморожені, сильніші підтримували слабших і ледь-ледь живі, вже як примеркло, добралися до першого людського житла. Будучи вже в Києві, ми зрозуміли, що мова срібнострунної бандури перестрашила до зубів озброєного завойов-

ника і сподіватися на повторний дозвіл на наш виїзд уже не мали жодної надії.

Наближалася весна. Розлючені німці почали застосовувати до українського населення варварські методи вилучення людей на вулицях, по базарах, тисячами забирали сільську молодь і вивозили до Райху на невільницьку працю. Вивезли незабаром і Капелю. Але ще перед тим з Рівного до Києва приїхав Степан Скрипник з авторитетними паперами з Райхскомісаріяту й на підставі них Капеля виїхала в концертну подорож по Волині й Галичині. Там концертні зали не вмщали людей, а бандуристів довго тримали на сцені й вимагали безконечними оплесками додатків, із вдячності стелили їм квіти під ноги. Нерви німецьких зверхників не витримали такого тріумфу. Капелі було наказано негайно виїхати до Києва, а в серпні того ж року її вивезли й посадили за колючі дроти одного з концтаборів у Гамбурзі.

Капелі Бандуристів як мистецькій одиниці судилося зберегти свою цілість через усі воєнні роки, щоб по війні розширити свій склад і продовжувати свою мистецьку кобзарську працю ще довгі й довгі роки. <...>

Іван Майстренко

ДЕЩО З ІСТОРІЇ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ІМЕНІ Т. ШЕВЧЕНКА (Спогади колишнього директора Капелі)¹

<...> У Німеччині ми побачили, що нас везуть не до Берліну, а до Гамбургу, і бандуристів охопила тривога. Хоч німецьке начальство в один голос повторювало, певне, заучену інструкцію — «на концерти, на концерти». Лише в Гамбурзі ми побачили гірку правду. Нас привезли в порт, у велике складове приміщення «Шупен 43». Там був розташований табір остарбайтерів (робітників зі сходу). Це були майже виключно харків'яни. Чомусь табір уважався штрафним, нікого з робітників не випускали до міста без супроводу поліціанта, чого в інших таборах для остарбайтерів не було. У величезному шупені остарбайтери і спали, і їли. Тут же був і цех відомого кораблебудівного підприємства «Блюм унд Фос», де працювали остарбайтери. Приміщення просторі, добре опалені. Але хоч місця було навіть забагато, робітники спали на двоверхових (чи може триповерхових?) соснових нарах, повних блощиць, а на робітниках було повно вошей. Пізніше ми цього серед німецького населення не бачили, це був «привілей» остарбайтерів. У величезній залі бандуристам відвели для снання окремих куток з тими самими ліжками. Усім визначили працю в клепальному цехові, де ми заглушливими пневматичними молотками клепали якісь бляшані деталі для підводних човнів, певне внутрішнє устаткування. Пара старших бандуристів дістали працю на кухні, що в таборі вважалось привілеєм.

Коли ми поскаржились начальству, що нас же послали на концерти, нам сказали: «Будете працюва-

ти в підприємстві, а в свята даватимете концерти... Працюватимете до кінця війни». Бандуристів охопив жах. Саме в цей час я завів щоденник, в якому, на жаль, найтрагічніші моменти не міг занотовувати, щоб знову не ввести Капелю й себе в біду. <...>

<...> При від'їзді до Магдебургу перекладач від Арбайтсамту (гестапо) обережно передав мені вказівки: не співати баяд (дум). Співати веселіші пісні. Дав приблизний текст вступного слова (подаю не точно, бо воно в мене, на диво, зникло). При цьому перекладач сказав: «Поменьше говорите вообще». Ось рекомендоване вступне слово, написане на машинці і на маленькому клаптику папірця: «Земляки! Наш хор пригласен Германским Трудовым Фронтом, чтобы давать концерты по городам Германии. Мы надеемся, что наш концерт даст вам удовольствие, даст силу и бодрость в вашей дальнейшей работе». Я переклав це на українську мову й переробив так: «Нашим дорогим землякам від бандуристів з міста Києва, з далекої України наш щирий кобзарський привіт! (Після цього були звичайно великі оплески). Зараз ви почувете рідну музику й рідну пісню у виконанні Київської Української Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, яку Німецький Фронт Праці запросив сюди з концертами для вас. Ми сподіваємось, що наш концерт дасть вам нагоду пережити декілька радісних хвилин, дасть вам силу й наснагу у вашому дальшому житті й роботі. Отже, виступає Київська Українська Капеля Бандуристів імені Тараса Шевченка. Мистецький керівник Григо-

¹ Збірник на пошану Григорія Китастого у 70-річчя з дня народження. — Нью-Йорк, 1980, с. 89.

рій КитастиЙ». Наш райзефюрер О. Боллінґер доручив мені також казати по закінченні концерту коротке прощальне слово, яке звучало так: «На цьому закінчується концерт української музики й пісні у виконанні Київської Української Капелі Бандуристів імені Тараса Шевченка. Ми привезли вам, друзі, нашу славу українську пісню, одну з найкращих у світі пісень, щоб вона підносила ваш настрій, щоб вона зберігала вашу бадьорість. Отож любіть, плачайте й не забувайте свою пісню, як і рідну нашу українську мову. Дозвольте вам, наші дорогі, наші рідні друзі, від імени всіх бандуристів подякувати за вашу теплу зустріч і побажати усім вам щастя й здоров'я у вашому дальшому житті».

Це найбільше, що Капеля сама собі дозволила. Але й це робило своє діло. По-перше, вимога й прохання — любити й не забувати українську пісню й рідну мову. По-друге (і це діяло найбільше), щире й якнай-тепліше звернення: «брати, друзі». Бо ці зацьковані, зведені до унтерменшів люди вже довгі місяці не чули такого рідного звернення, і воно доводило їх до сліз. Кожне вступне до концерту слово закінчувалося сльозами, особливо дівчат. Кожне прикінцеве — овацією для бандуристів.

Репертуар складався з пісень мелодійних і веселих. Були сольові заспіви: Й. Панасенко заспівував до «Зелена та ліщинонька» і «Закувала та сива зозуля» (сольо — «По синьому морю...»), Г. Назаренко — до «Іхав козак на війноньку» та ін., П. Міняйло — до «Ой літа орел», Черненко — до «Котилася ясна зоря з неба», Є. Цюра і П. Потапенко співали дует «Ой зірву я з рожі квітку». Особливо сильне враження на слухачів робив сольовий виступ 12-річного Петруся Китастого (сина Івана Трохимовича). Своім дитячим голосом він під власний акомпаньмент

бандури виконував пісню «Повій, вітре, ой, да й вітерочок, та з глибокого яру. Прибудь, милий, ой да чорнобривий, та з далекого краю. Ой рад би я повівати, та дуже яр глибокий. Ой рад би я прибувати, та дуже край далекий!» Пісня ця викликала сльози в слухачів і овації Петрусеві.

Та особливо сильне, приголомшливе враження робила на оstarбайтерів народня пісня в опрацюванні М. Опришка «Ой попливи, вутко, проти води прудко та й розкажи мойй неньці, що я умру хутко. Ой полети, галко, де мій рідний батько, нехай мене відвідає, коли йому жалко... Матінки немає, батенька не буде. Десь за мене, молодую, навіки забули...» Кожного разу при виконанні цієї пісні заля ридала. Райзеляйтер Боллінґер з доручення німецької адміністрації поставив гостро питання — зняти з репертуару цю пісню і взагалі всі сумні пісні. Ми їм доводили, що взагалі українська пісня здебільшого сумна, як і історія народу. І що цей сум не означає безнадійності, інакше народ і не складав би таких пісень... І так далі. Все ж Капеля донесла до кінця через усі табори «Ой попливи, вутко...»

Концерти Капелі відбувалися майже в кожному більшому місті, де було скупчення наших робітників. Це раз у маленьких містечках для якоїсь сотні чи й менше людей. Часто у великих містах робітників зводили у великі залі з кількох фабрик. Призначені були концерти тільки для оstarбайтерів (українців зі сходу). Галицьких українців на концерти спочатку не допускали (особливо дбали про це перекладачі). Але пізніше стали давати концерти і для інтернаціональної аудиторії (де бували українці з Галичини, французьки, поляки і т. д.). У таких слухачів Капеля мала також великий успіх.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА ПІД ЧАС КОНЦЕРТУВАННЯ В ГАЛИЧИНІ. ЛЬВІВ 1944 Р.

Перший ряд (нижній) зліва направо: І. КитастиЙ, П. Потапенко, П. КитастиЙ, Г. КитастиЙ, М. Приходько (адміністратор), Т. Півко, Й. Панасенко, О. Дзюбенко, Є. Цюра.
Другий ряд: Д. Черненко, О. Андрійчик, М. Лісківський, П. Міняйло, Я. Протопопів, Г. Махиня, Г. Назаренко, Є. Кухта.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА В ДЕТРОЙТІ, США. 1950 Р.
ДИРИГЕНТ Г. КИТАСТИЙ

Перший ряд (нижній) зліва направо: М. Лісківський, С. Григоренко, І. Китастий,
Г. Китастий, Й. Панасенко, П. Китастий, П. Гончаренко.

Другий ряд: П. Міняйло, П. Садовий, В. Тисовський, Ф. Погорілий, О. Садовий,
Д. Любанський, Д. Кравченко.

Третій ряд: А. Малкович, З. М'який, Т. Лозинський, П. Мотуз, Н. Рева,
Г. Махиня, М. Шрубівич, Є. Цюра

Відсутні на світлині: П. Потапенко, М. Ольховий, Г. Назаренко, М. Мінський.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ІМ Т. ШЕВЧЕНКА В 1968 Р. ДИРИГЕНТ Г. КИТАСТИЙ

Перший ряд (нижній) зліва направо: Д. Черненко, О. Шрубівич, Ю. Приймак, М. Лісківський, Б. Косак,
П. Китастий, Г. Китастий, І. Китастий, М. Олексієнко, О. Мокієнко, Т. Півко, П. Гончаренко, Є. Цюра.

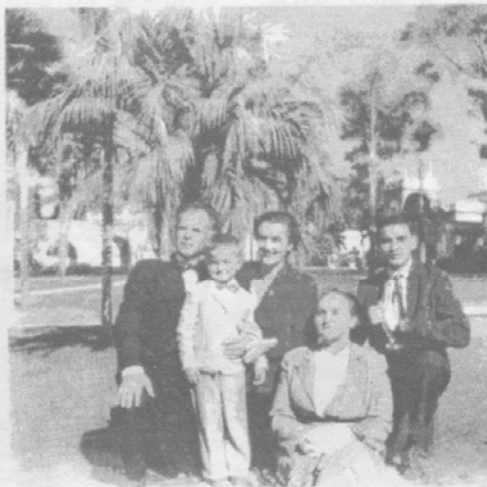
Другий ряд: М. Мінський, Ф. Федоренко, І. Косіковський, В. Кучер, Я. Сена, М. Шрубівич, А. Бірко,
Г. Махиня, А. Малкович, М. Борняк, Р. Мороз, Ю. Оришкевич, Г. Попов, А. Лободоцький.

Третій ряд: Я. Білецький, І. Уманець, Б. Гарасевич, П. Пахолук, В. Поліщук,

В. Тисовський, М. Миронюк, О. Садовий, М. Костюк, П. Покорний.

Григорій Китастий

Сан Дієго, Каліфорнія, 1960 р.
На знімку: Григорій та Галина Китасті,
їх сини Андрій та Віктор
і Ганна Мельник (мати Галини)

Віктор Китастий,
син Г. Китастого, 1974 р.

Андрій Китастий,
син Г. Китастого, 1977 р.

Юрій Китастий,
син Г. Китастого, 1962 р.

Ада Китаства,
дочка Г. Китастого, 1962 р.

ЗМІСТ

Слово про Григорія Китастого. <i>Олексій Коновал</i>	3
--	---

Твори для чоловічої капели бандуристів та мішаного хору в супроводі ансамблю бандур

Вставай, народе! Слова <i>І. Багряного</i>	5
Марш «Україна». Слова <i>І. Багряного</i>	12
Пісня про Ю. Тютюнника. Слова <i>І. Багряного</i>	16
Марш поляглих. Слова <i>І. Багряного</i>	21
Нема тої сили. Слова <i>І. Багряного</i>	26
Марш української молоді. Слова <i>І. Багряного</i>	34
Дума про Симона Петлюру. Слова <i>К. Даниленка-Данилевського</i>	37
Нас ждуть. Слова <i>О. Олеся</i>	43
Грай, кобзарю. Слова <i>Т. Шевченка</i>	58
Як давно. Слова <i>О. Пігсухи</i>	69
Не шкодую за літами. Слова <i>О. Пігсухи</i>	76
Весняні мрії. Слова <i>Д. Завертайла</i>	79
Задніпрянка. Слова <i>Ю. Буряківця</i>	84
Нагадай, бандуро. Слова <i>Н. Калюжної</i>	86

Вокальні твори у супроводі бандури або фортепіано

Вперед, сини народу. Слова <i>І. Багряного</i>	91
Карпатські січовики. Слова <i>Яра Славутича</i>	94
Наші будні — розгорнена книга. Слова <i>Яра Славутича</i>	98
У нашім серці пульс весни. Слова <i>К. Рошко</i>	100
Пісня про Америку. Слова <i>О. Гай-Головка</i>	104
Гомоніла Україна. Слова <i>Т. Шевченка</i>	107
Ой червона калинонько. Слова <i>О. Ільченка</i>	112
Виший, виший. Слова <i>М. Пироженка</i>	114
Йдуть дівчатка і хлоп'ятка. Слова <i>К. Перелісної</i>	116
Пошли нам, Боже. Слова <i>К. Перелісної</i>	117
Весна зимою. Слова <i>О. Ярового</i>	118

Солоспів у супроводі фортепіано

Богданова слава. Слова <i>А. Юриняка</i>	119
Конотопська слава. Слова <i>Яра Славутича</i>	125
Вітре буйний. Слова <i>Т. Шевченка</i>	128
Земле рідна. Слова <i>В. Симоненка</i>	132

Оксана. Слова Ю. Буряківця	136
Не плач, Україно. Слова І. Овечка	138
Любисток. Слова Г. Черінь	145
Лебеді. Слова М. Ситника	150
Прощання. Слова А. Малишка	154
Колискова. Слова Б. Олександрова '	157
Великодні думи. Слова Б. Олександрова	158
Короткі біографічні дані про окремих авторів слів	163

**Матеріали про життєвий
і творчий шлях Григорія Китастого
та діяльність Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка**

У. Самчук. Великий бандурист	167
Г. Китастий. Автобіографія (Капеля під патронатом Т. Шевченка)	169
І. Майстренко. Деяко з історії Капелі Бандуристів імени Т. Шевченка. (Спогади колишнього директора Капелі)	171

Нотне видання

**Китастий Григорій Трохимович
ВСТАВАЙ, НАРОДЕ!**

Твори для капели бандуристів, хори, солоспіви
Упорядкування, вступна стаття,
короткі біографічні дані про окремих авторів слів

Олексія Коновала

Редактор В. Ф. Таловири
Художній редактор В.Г.Котляр
Технічний редактор Н.А.Гальчинська

Формат 60x90 1/8

Умов.-друк. арк. 22. Облік.-вид. арк. 26,25.

Вид. № 4726. Зам. № 6-3002.

Видавництво «Музична Україна»,
252004, Київ, Пушкінська, 32.

Київська нотна фабрика.
234655, Київ-80, МСП, Фрунзе, 51а.

Види, види мого Кирната, види се
види, види на види зрди. Кби мило зо-

Так, чодна кии кап-на-та бугзо
Так, чод'хо по ми могу да-ру ме

но бга м-и
му мо

А на тиа/тиал мурдору Катунто-каво бичи.
Так, чод'хо по ми могу да-ру ме

Кирната, ор-но) сада м. Туроческо
всидати зрди.

Види, види мого Кирната, види се
види, види на види зрди. Кби мило зо-

Так, чодна кии кап-на-та бугзо
Так, чод'хо по ми могу да-ру ме

Так, чодна кии
Так, чод'хо по ми

но бга м-и
му мо

Види, види мого Кирната, види се
види, види на види зрди. Кби мило зо-

Види, види мого Кирната, види се
види, види на види зрди. Кби мило зо-

Так, чодна кии кап-на-та бугзо
Так, чод'хо по ми могу да-ру ме

но бга м-и
му мо